

Številka: 06000-3/2024-20
Datum: 19. decembra 2024

ZADEVA: OKROŽNICA JAVNIM DRUŽBAM

Spoštovani,

na vas se obračamo z redno letno okrožnico s katero vas kot že utečeno seznanjamo z zakonodajnimi novostmi, ugotovitvami preteklih nadzorov kot tudi nadzorniškimi prioritetami za prihodnje leto 2025. Podajamo tudi nekatere preostale informacije, za katere ocenjujemo, da bi vam pri korporativnem poročanju lahko koristile. Ob tem Agencija predvsem kar zadeva poudarke okrožnice s področja zakonodaje omenja, da se bralec oz. javna družba ne sme zanašati na to, da so v okrožnico vključene vse zakonodajne spremembe, ki so za družbo lahko pomembne, pa naj gre za evropske predpise, ki se uporabljajo neposredno, ali za slovensko zakonodajo. Podobno velja za skupne evropske nadzorniške prioritete; te bo Agencija vključevala v svoje nadzorne postopke, kar pa ne pomeni, da ne bo nadzirala tudi drugih, z vidika našega kapitalskega trga pomembnih področij. Okrožnico je tako potrebno razumeti zgolj kot pripomoček pri seznanjanju z zahtevami s področja poročanja javnih družb.

Vsebina tokratne okrožnice poskuša slediti zasnovi, kot smo jo oblikovali v lanskem letu, saj ocenjujemo, da boste javne družbe morda na ta način lažje sledile vsebinskim spremembam, ki jih narekujejo posamezna področja poročanja.

Pojasnjujemo še, da posamezni deli pojasnil v tej okrožnici temeljijo na dokumentih, ki so dostopni izključno v angleški različici (npr. ECEP 2024). Agencija je zato pojasnila v tej okrožnici pripravila po svojem najboljšem vedenju, pri čemer bralcu svetuje, naj se zanaša na angleško različico (izvornega) teksta. Agencija tudi ugotavlja, da evropski predpisi uvajajo nove pojme (govora je predvsem o izrazoslovju vezanem na trajnostnostno poročanje), katerih izrazi se v tem kontekstu šele uveljavljajo (in se bodo lahko še spremenili, razvijali). Ne glede na zapisano Agencija v tej okrožnici uporablja izraze iz slovenskih prevodov zakonodaje, da ne bi ustvarjala dodatnega nerazumevanja glede vsebin.

Vljudno vas naprošamo, da se z okrožnico seznanite, napotke pa upoštevate pri svojem poročanju.

Želimo vam uspešno leto 2025.

S spoštovanjem.

Agencija za trg vrednostnih papirjev
Anka Čadež
direktorica

Priloga:
- letna okrožnica ATVP – december 2024

Poslati:
- javnim družbam na elektronske naslove

Agencija za trg
vrednostnih papirjev

LETNA OKROŽNICA ATVP

december 2024

KAZALO

1.	REVIDIRANA LETNA POROČILA JAVNIH DRUŽB	2
1.1.	Elektronsko poročanje o revidiranih letnih poročilih javnih družb – aktualno glede revidiranega letnega poročila za poslovno leto 2024.....	2
1.1.1.	ESEF in Poročila o trajnostnosti	2
1.1.2.	Nadzorne ugotovitve Agencije – ESEF poročanje.....	4
1.2.	Skupne evropske nadzorniške prioritete pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2024	6
1.2.1.	Prednostne naloge v zvezi z računovodskim delom letnega poročila	7
1.2.2.	Prednostne naloge povezane z nefinančnim poročanjem	8
1.2.3.	Alternativna merila uspešnosti poslovanja (APM)	11
1.2.4.	Poročanje v enotnem elektronskem formatu (ESEF)	12
1.3.	Računovodski del letnega poročila (finančno poročanje)	12
1.3.1.	Nadzorne ugotovitve v letu 2024 – na podlagi finančnega dela letnih poročil za poslovno leto 2023 – <i>Pogled nazaj</i>	12
1.3.1.1.	Nadzorne ugotovitve Agencije	12
1.3.1.2.	Nadzorne ugotovitve ESMA	13
1.3.2.	Finančno poročanje v letu 2025 (letna poročila za poslovno leto 2024) – <i>Pogled naprej</i>	13
1.4.	Poslovni del letnega poročila (nefinančno poročanje)	14
1.4.1.	Nadzorne ugotovitve v letu 2024 – na podlagi poslovnega dela letnih poročil za poslovno leto 2023) – <i>Pogled nazaj</i>	14
1.4.1.1.	Izjava o nefinančnem poslovanju	14
1.4.1.2.	8. člen Uredbe o taksonomiji	15
1.4.1.3.	Nadzorne ugotovitve ESMA	16
1.4.2.	Nefinančno poročanje v letu 2025 (letna poročila za poslovno leto 2024) – <i>Pogled naprej</i>	16
1.4.2.1	Poročanje o taksonomiji	16
1.5.	Razkritja glede tveganj povezanih s kibernetскими napadi	17
1.5.1.	Nadzorne ugotovitve Agencije	17
2.	NOVELA ZGD-1M	17
2.1.	Prenos Direktive 2022/2464 glede poročanja podjetij o trajnostnosti - CSRD	18
2.2.	Direktiva 2022/2381 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepov	20
3.	EVROPSKI STANDARDI POROČANJA O TRAJNOSTNOSTI (ESRS).....	20
4.	DIREKTIVA 2024/1760 O SKRBNEM PREGLEDU V PODJETJIH GLEDE TRAJNOSTNOSTI IN SPREMEMBI DIREKTIVE (EU) 2019/1937 in UREDBE 2023/2859.....	21
5.	LAŽNO ZELENO OGLAŠEVANJE	22
6.	NOVOSTI NA PODROČJU PONUDBE VREDNOSTNIH PAPIRJEV JAVNOSTI IN UVRSTITVE VREDNOSTNIH PAPIRJEV NA ORGANIZIRANI TRG	22
6.1.	Uredba EuGB.....	22
6.2.	Uredba o kotaciji	23
6.2.1.	Spremembe na področju Prospektne Uredbe:	23
6.2.2.	Pomembnejše spremembe na področju MAR:	25
6.2.3.	Spremembe na področju MiFID imajo namen doseči ustrezno raven preglednosti, zaščite vlagateljev in celovitosti trga.	26
7.	EVROPSKA ENOTNA TOČKA DOSTOPA (ESAP).....	26
8.	OSTALE KORISTNE INFORMACIJE ZA JAVNE DRUŽBE	27
8.1.	Izjava ESMA o t.i. pre-close calls.....	27
8.2.	Poročilo ESMA o uporabi standarda MSRP 17 v prvem letu poročanja.....	28
8.3.	Seznam oseb z dostopom do notranjih informacij	28

1. REVIDIRANA LETNA POROČILA JAVNIH DRUŽB

1.1. Elektronsko poročanje o revidiranih letnih poročilih javnih družb – aktualno glede revidiranega letnega poročila za poslovno leto 2024

Po tem, ko ste javne družbe¹ leta 2021 prvič letna poročila (za poslovno leto 2020) objavile v elektronskem formatu, boste v letu 2025 poročilo objavile že petič, tokrat s taksonomijo novejših letnice 2024. Kot smo vam to pojasnili že v lanskoletni okrožnici, je bila predvidena lanskoletna posodobitev [Delegirane uredbe Komisije 2019/815](#) (v nadaljevanju Uredba 2019/815 ali Uredba o ESEF) preložena na leto 2024 in jo pričakujemo v decembru tega leta. Kot to izhaja iz osnutka tehničnega standarda, ki ga je dne 11. 7. 2024 v okviru [končnega poročila](#) predstavila ESMA, ta vključuje posodobitve [MSRP](#) in novosti s področja tehničnih specifikacij XBRL, kar naj bi zagotovilo večjo primerljivost računovodskih izkazov pripravljenih v skladu z MSRP. Iz osnutka omenjenega dokumenta je razbrati, da ta spreminja oziroma nadomešča Prilogo I (slovar izrazov), Prilogo II (obvezne oznake), Prilogo III (veljavne specifikacije XBRL), Prilogo V (datoteke taksonomije XBRL) in Prilogo VI (shema osnovne taksonomije).

V okviru [spletne strani ESMA](#), kjer lahko dostopate tudi do pomembnejših dokumentov glede poročanja v elektronskem formatu, si lahko ogledate tudi [ESEF Reporting manual](#), ki je bil dne 11. 7. 2024, t. j. sočasno z objavo osnutka zgoraj omenjenega tehničnega standarda, objavljen v posodobljeni različici. Spremembe priročnika vključujejo najnovejše posodobitve taksonomije MSRP, objavljenih v letih 2023 in 2024, ter najnovejše tehnične specifikacije XBRL, pri čemer vsebuje tudi tehnične izboljšave in navodila, ki bodo omogočala lažjo analizo in primerjavo podatkov.

1.1.1. ESEF in Poročila o trajnostnosti

[Direktiva 2022/2464 glede poročanja o trajnostnosti](#) (v nadaljevanju CSRD) od zavezancev za poročanje (med njimi tudi javnih družb) zahteva poročanje v elektronskem formatu, in sicer tudi kar zadeva vsebino Poročila o trajnostnosti (vključno z vsebinami iz 8. člena [Uredbe o taksonomiji 2020/852](#)).

ESMA je z mandatom, da Evropski komisiji predloži osnutek regulativnega tehničnega standarda glede ESEF, dne 13. 12. 2024 objavila [Consultation Paper](#) (v nadaljevanju CP). Govora je torej o naslednji posodobljeni različici Uredbe o ESEF, ki bo sledila tisti iz poglavja 1.1. te okrožnice. Pred predložitvijo osnutka omenjenega dokumenta Evropski komisiji mora ESMA izvesti javno razpravo, da se v postopek priprave osnutka standarda lahko vključijo vsi deležniki, ki jih akt zadeva (pomeni tudi javne družbe)². Javna razprava bo potekala do 31. 3. 2025, ESMA pa predvideva, da bo končno poročilo na podlagi razprave objavila v Q2 2025, ter ga v Q3 2025 predložila Evropski komisiji.

Predlog spremembe Uredbe 2019/815, o katerem je govora v okviru tega poglavja, bo tako poleg običajnih letnih posodobitev vključeval tudi taksonomijo za označevanje (tagiranje) trajnostnostnih vsebin v okviru letnega poročila. Kdaj bo za posamezne skupine javnih družb (glede na njihovo velikost) nastopila obveznost označevanja omenjenih vsebin naj bi bilo sicer med drugim odvisno od tega, kdaj bo sprememba Uredbe 2019/815 s tem v zvezi objavljena v evropskem Uradnem listu. Glede na možne scenarije, ki jih omenja tudi CP, namreč obstoji možnost, da bo predmetna sprememba Uredbe o ESEF objavljena v letu 2025, lahko pa tudi šele v 2026 (glejte časovnici na str. 24 in 25 CP). Od navedenega bo nadalje odvisno, ali bodo zavezanci letna poročila tudi v obsegu Poročila o trajnostnosti dolžni objaviti digitalno označena že v letu 2027 (poročilo za poslovno leto 2026), ali šele v letu 2028 (poročilo za poslovno leto 2027). Trenutni predlog spremembe Uredbe o ESEF namreč predvideva, da naj bi morale imeti družbe v poslovnem letu po tem, ko bo sprememba omenjene uredbe

¹ V okrožnici se v pomenu izraza »javna družba« mestoma v enakem pomenu uporablja tudi izraz »izdajatelj«.

² Dokument podaja številne informacije glede bodočega označevanja vsebin Poročila o trajnostnosti.

objavljena (N+1)³, na voljo čas za zbiranje podatkov ter pripravo na označevanje, pri čemer pa naj bi bilo letno poročilo ustrezno označeno (tagirano) v skladu s spremembo uredbe šele leto kasneje (N+2).

Agencija meni, da označevanje trajnostnih vsebin za javne družbe, ki že sedaj svoja letna poročila opremljajo z oznakami v jeziku XBRL, ne bi smelo predstavljati večjih težav. Izvedbo označevanja naj bi namreč podpiralo tudi dejstvo, da sprejeti standardi ESRS ([Set 1 XBRL Taxonomy](#)) predstavljajo orodje, ki omogoča digitalno označevanje Poročil o trajnostnosti v skladu z [ESRS](#). Bo pa seveda tudi v tem primeru nova obveza glede označevanja predvsem prvo leto obveznosti označevanja informacij povezanih s trajnostnostjo predstavljala nujno po pravočasnem načrtovanju aktivnosti (zamudnost označevanja večjega obsega podatkov), zaradi česar tudi družbam, ki so označevanje letnega poročila že dobro osvojile (gre za družbe, ki v letna poročila vključujejo konsolidirane računovodske izkaze pripravljene v skladu z MSRP) svetujemo spremljanje informacij glede označevanja Poročil o trajnostnosti ter pravočasno pripravo na nove obveznosti.

Agencija še dodaja, da bi **upoštevanje strukture ESRS pri pripravi Poročil o trajnostnosti že sedaj (na podlagi že obstoječih [ESRS podatkovnih točk](#) in [ESRS Set 1 XBRL Taxonomy illustrated In Excel](#)), olajšalo digitalno označevanje in zmanjšalo breme letnega kasneje** (predlog taksonomije EFRAG, ki bo prenesena ter nadalje sprejeta kot sprememba Uredbe o ESEF bo namreč sledila strukturi razkritij ESRS). To bo namreč upoštevala tudi ESMA, ko se bo posvetovala z Evropsko komisijo in ji predlagala zahteve za označevanje.

Glede rokov, ko bodo za javne družbe (predvidoma postopoma glede na njihovo velikost) nastopile obveznosti tagiranja trajnostnih vsebin, v obdobju priprave te okrožnice ostaja še veliko nejasnega, zaradi česar vam točnih usmeritev še ne moremo posredovati. Ko bo znanega več, predvsem pa, ko bo zakonodajni okvir s tem v zvezi v celoti stopil v veljavo, vam pojasnila vsekakor posredujemo. **Svetujemo vam tudi, da glede zadevnega spremljate uradno spletno stran Agencije.**

Obvezi (i) priprave trajnostnih vsebin in (ii) označevanja teh vsebin v oznakah XBRL predvidoma ne bosta nastopili sočasno za nobeno skupino javnih družb (glede na njihovo velikost). Za velike javne družbe je nenazadnje za prihodnje poročevalsko leto 2025 jasno, da bodo Poročila o trajnostnosti morale pripraviti in vključevati že v letna poročila za poslovno leto 2024, jih pa še ne bodo dolžne tagirati, saj se taksonomija (zakonodaja) s tem v zvezi šele pripravlja. Kako/kdaj bosta obvezi (i), predvsem pa (ii) stopali v veljavo za male in srednje družbe (v nadaljevanju SME oz. MSP⁴), v tem trenutku še ni v celoti poznano.

Po novem (od uveljavitve [ZGD-1M](#) dalje) velja, da obveznosti glede elektronskega formata letnih poročil predpisuje tako Uredba o ESEF, kot tudi [ZGD-1](#), saj bodo morali Uredbo o ESEF, ko gre za tagiranje Poročil o trajnostnosti, vezano na CSRD poleg javnih družb uporabljati tudi nekateri drugi subjekti. Ob tem nova določba drugega odstavka 58. člena ZGD-1 določa, da mora družba, za katero velja 70.c ali 70.č člen ZGD-1, letno oziroma konsolidirano letno poročilo v ESEF formatu predložiti v AJPEŠ, hkrati pa mora družba (konsolidirano) **Poročilo o trajnostnosti**, vključno z informacijami, ki jih je potrebno razkriti v skladu z 8. členom Uredbe 2020/852, **opremiti z oznakami v skladu z elektronsko obliko poročanja, določeni v Uredbi o ESEF.**

Več o predložitvi letnih poročil v elektronski obliki ter v njihovem okviru tagiranih Poročil o trajnostnosti si lahko preberete v poglavju 2.1. a).

³ Ob tem N pomeni leto objave spremembe Uredbe o ESEF.

⁴ Small and medium-sized enterprise oz. mala in srednja podjetja

Pomembno za javne družbe, ki informacij v letnem poročilu še niste označevale v jeziku XBRL

Od leta 2021 dalje so letna poročila v ESEF formatu (XHTML) dolžne objavljati (3. člen Uredbe 2019/815) vse javne družbe, poleg velikih tudi SME. Ob tem velja, da če družba letna računovodska poročila ne pripravlja v skladu z MSRP zanjo ne velja, da bi poročilo morala opremiti z oznakami v jeziku XBRL, tako kot to določa 4. člen Uredbe 2019/815.

V preteklih okrožnicah smo na temo CSRD, ki prinaša zahteve glede trajnostnega poročanja, podali že precej informacij⁵, zato jih na tem mestu obširneje ne ponavljamo. Ne glede na zapisano pa vezano na elektronsko poročanje že sedaj opozarjamo na zahteve glede razkrivanja trajnostnih informacij⁶, ki bodo postopoma stopile v veljavo za vse javne družbe, vključno s SME (razen za mikro družbe). Zapisano pomeni, da se bodo v prihodnosti zavoljo tagiranja Poročil o trajnostnosti z označevanjem vsebin v jeziku XBRL srečale **vse javne družbe** (razen mikro javnih družb), poleg tistih javnih družb, ki uporabljajo MSRP in informacije v letnih poročilih označujejo že več let.

Kot to izhaja iz prehodne in končne določbe prvega odstavka 35. člena ZGD-1M, bodo obveze glede poročanja o trajnostnosti za:

- (1.) velike družbe, ki so subjekti javnega interesa in katerih povprečno število zaposlenih v poslovnem letu je na bilančni presečni dan večje od 500, za poslovno leto, ki se začne v letu 2024 (objava v letu 2025),
- (2.) velike družbe, ki niso vključene v prejšnjo točko, za poslovno leto, ki se začne v letu 2025 (objava v letu 2026),
- (3.) za SME s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu (razen za mikro družbe) za poslovno leto, ki se začne v letu 2026 (objava v letu 2027)⁷.

Poročila o trajnostnosti vseh družb bodo morala biti poleg zapisa v elektronski obliki (pomeni XHTML formatu) sčasoma tudi tagirana z oznakami XBRL. Zadevno bo za vse preostale družbe (razen tistih, ki že sedaj zaradi uporabe MSRP letna poročila opremljajo z oznakami XBRL) predstavljalo pomembno novost / zahtevo, zaradi česar vas pozivamo k pravočasni pripravi na predmetno. Ob tem ponavljamo, da časovnica prehoda na tagiranje še ni povsem jasna, zato vam bomo datume s tem v zvezi predstavili v prihodnosti.

1.1.2. Nadzorne ugotovitve Agencije – ESEF poročanje

Agencija je tudi v letu 2024 izvedla tematski pregled skladnosti letnih poročil javnih družb z Uredbo o ESEF in sicer za poslovno leto 2023.

Število opozoril se je glede na preteklo leto zmanjšalo, kar je vzpodbudna informacija. Kljub temu ugotavljamo, da družbe še vedno v celoti ne preverjajo svojih validacijskih izpisov⁸, saj ne odpravljajo opozoril, ki dejansko pomenijo pomanjkljivosti, na katere jih ESEF validacijsko poročilo opozori. **Agencija družbe zato ponovno poziva, da dosledno preverijo validacijske izpise in vsebino opozoril, saj bo Agencija v okviru evropskih nadzorniških prioritet posebno pozornost posvetila tudi takšnim pomanjkljivostim** (več v poglavju 1.2.4.).

⁵ gl. npr. [lanskoletno okrožnico](#) v okviru poglavja 2.1.

⁶ Več o trajnostnem poročanju, CSDR in ZGD-1M si lahko preberete tudi v poglavju 2.

⁷ ZGD-1M v 36. členu sicer določa prehodno obdobje za pripravo poročila o trajnostnosti za SME, z vrednostnimi papirji katerih se trguje na organiziranem trgu – več o tem v poglavju 2.1.a).

⁸ ESEF validacija letnih poročil zagotavlja validacijski izpis, ki generira prikaz napak in/ali opozoril. V primeru, da letno poročilo vsebuje napake, oddaja v SEOnet in INFO HRAMBO ni uspešna in javna družba mora pred ponovno uspešno oddajo morebitne napake odpraviti. V primeru, da letno poročilo vsebuje zgolj opozorila, mora javna družba ta opozorila preveriti in ugotoviti, ali gre za dejanska odstopanja (pomanjkljivosti) ali gre zgolj za opozorilo na podlagi avtomatske kontrole, ki pa ne pomeni nujno odstopanja (npr. javna družba v letu poročanja ni spremenila svojega naziva, zato ji spremembe naziva ni potrebno navajati).

Družbe lahko pred samo oddajo letnega poročila v produkcijsko okolje le-tega preverijo v **simulacijskem okolju**. Še vedno se dogaja, da družbe testne objave opravljajo v produkcijskem okolju, **kar pa ni ustrezno**.

Agencija je pri pregledu **uporabe oznak v računovodskih izkazih** letnih poročil javnih družb ugotovila naslednje pomanjkljivosti:

- nepopolno označevanje primarnih računovodskih izkazov,
- nepravilno vzpostavljene povezave med oznako in pripadajočo postavko v izkazih in
- nepravilno uporabo negativnih vrednosti.

Agencija pri pregledu popolnosti označevanja primarnih računovodskih izkazov ugotavlja občutno izboljšanje v primerjavi s preteklim letom, saj so bile pomanjkljivosti odkrite le pri dveh družbah, kar je 71 % manj pomanjkljivosti kot v preteklem letu (posamezne družbe ste bile o gornjem tipu pomanjkljivosti v lanskem letu obveščene). Pomanjkljivosti se nanašajo na postavke v izkazih, ki niso opremljene z oznakami. Agencija poziva javne družbe, da še naprej dosledno preverjajo označenost primarnih računovodskih izkazov, saj se s tem povečuje kakovost pridobljenih podatkov iz elektronske oblike letnih poročil, **poleg tega pa je slednje ena izmed evropskih nadzorniških prioritet** (več v poglavju 1.2.4).

Agencija je pri nadzoru preverjala tudi pravilno **uporabo negativnih vrednosti** in ugotovila, da 4 družbe (21 %) določene postavke v računovodskih izkazih prikazujejo z negativnim predznakom, čeprav oznake elementov predvidevajo uporabo le pozitivne vrednosti. Agencija pri tem izpostavlja navodilo (smernico) 1.6.1. ESEF Reporting Manuala, kjer ESMA poudarja pomembnost pravilne uporabe predznakov in ustreznih bilančnih atributov pri poročanju XBRL elementov. Večina numeričnih XBRL elementov je namreč zasnovanih tako, da se poročajo kot pozitivna vrednost, pri čemer se negativne vrednosti uporabljajo zgolj v primerih, ko je potrebno prikazati nasprotni pomen (npr. izguba namesto dobička). Pravilna uporaba predznakov in bilančnih atributov predstavlja temelj za zagotavljanje natančnosti v kalkulativnih razmerjih, ki izhajajo iz podatkov.

Agencija je pri pregledu **uporabe oznak v razkritjih** oz. pojasnilih računovodskih izkazov (blokavno označevanje) ugotovila naslednje pomanjkljivosti:

- necelovitost blokavnega označevanja,
- problem berljivosti blokavnega označevanja in
- nepravilno vzpostavljene povezave med oznako in vsebino pojasnila.

Agencija je preverjala celovitost označevanja tekstovnih blokov. Ugotavljamo, da je **v primerjavi s preteklim letom opaziti bistveno izboljšanje celovitosti blokavnega označevanja**, saj so bile ugotovljene pomanjkljivosti le pri 1 družbi (5 %). Ta se je nanašala na izpuščene dele posameznih razkritij, kar ni ustrezno, saj mora elektronska verzija poročila zagotavljati bralcu enak obseg informacij oz. morajo biti vsa zahtevana razkritja vključena v ustrezen tekstovni blok.

Družbe morajo poleg samih razkritij **označiti tudi naslove in podnaslove** (headers and titles). Pri tem pa se **odsvetuje vključevanje številik strani in kazal v blokavne oznake**. S tem se zagotovi celovita in jasna struktura podatkov, kar pomaga uporabnikom, da lažje razumejo kontekst in pomen razkritih informacij. Agencija s tem v zvezi ugotavlja določene pomanjkljivosti, zato na tem mestu opozarja na navodilo (smernico) 1.9.1. ESEF Reporting Manuala, kjer ESMA **podaja natančna navodila in priporočila, podprta tudi s primeri, ki prikazujejo pravilno blokavno označevanje razkritij**.

Drugi sklop ugotovljenih pomanjkljivosti na področju tekstovnih blokov se nanaša na **berljivost blokavnega označevanja**. Agencija ugotavlja, da prihaja pri veliki večini letnih poročil javnih družb (15 oz. 79 %) do težav z ustrezno **berljivostjo tabelarnih podatkov**. Te pomanjkljivosti se večinoma odražajo v izgubi tabelarne strukture, kar lahko negativno vpliva predvsem na natančnost in uporabnost podatkov. Omenjeno naslavlja tudi navodilo (smernica) 2.2.6. ESEF Reporting Manuala. ESMA meni, da bi moralo biti z označevanjem blokov v ESEF mogoče

določiti pomembne fragmente XHTML formata, pri čemer naj bi bile informacije, prikazane zunaj izvirnega dokumenta, podobne izvirnemu dokumentu (vsaj čitljive in jasne), ni pa nujno, da se v celoti ohrani tudi njihovo oblikovanje. **Agencija poziva javne družbe, da zagotovijo ustrezno strukturiranje tabelarnih podatkov.**

Agencija je preverjala tudi **uporabo dodatnih oznak** in ugotovila manjše pomanjkljivosti. Agencija zato javne družbe opozarja, da naj upoštevajo s tem povezana pravila, kot npr.:

- pravilna vezava na širši ali ožji pojem nove oznake (wider – narrower anchor),
- izogibanje kreiranja novih oznak, v kolikor oznake že obstajajo,
- dosledna uporaba oznak skozi različna obdobja poročanja.

1.2. Skupne evropske nadzorniške prioritete pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2024

ESMA je dne 24. oktobra 2024 objavila [Skupne evropske nadzorniške prioritete pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2024](#)⁹. Podrobnejše informacije o objavi so na voljo na uradni spletni strani ESMA [tukaj](#).

ESMA in nacionalni nadzorniki bomo pri pregledu letnih poročil **za poslovno leto 2024** posebno pozornost namenili spremljanju in ocenjevanju ustreznosti poročanja na naslednjih področjih:

Področje/Prioriteta	MSRP finančno poročanje	Nefinančno poročanje
▪ Finančno poročanje		
– Zadeve povezane z likvidnostjo in likvidnostnim tveganjem	✓	
– Računovodske usmeritve, predpostavke in ocene	✓	
▪ Nefinančno poročanje		
– Ocena pomembnosti pri poročanju v skladu z ESRS		✓
– Obseg in struktura Izjave (poročila) o trajnostnosti		✓
– Razkritja v zvezi z 8. členom Uredbe o taksonomiji		✓
▪ ESEF poročanje	✓	

Nadzorniki se bomo še naprej osredotočali na vprašanja, ki so pomembna za **posamezna letna poročila** (npr. pomembna za posamezni sektor izdajateljev). Na podlagi opravljenih pregledov/nadzorov **bomo sprejemali nadzorne ukrepe, kadarkoli bodo odkrite pomembne napačne navedbe.**

ESMA poudarja **odgovornost vodstvenih in nadzornih organov izdajateljev ter nadzorne vloge revizijskih komisij** za:

- zagotavljanje skladnosti letnega poročila,
- izvajanje in nadzor notranjih kontrol in
- prispevek k visokokakovostnim letnim poročilom.

ESMA poziva **izdajatelje, nadzorne organe in revizorje**, naj upoštevajo ta priporočila pri **prilagi, nadzoru in reviziji letnih poročil za leto 2024** (glede na njihovo materialnost in pomembnost za poslovanje izdajatelja ter za letno poročilo).

ESMA posebej poudarja tudi pomembnost **povezovanja finančnih in nefinančnih informacij** ter izpostavlja dokumente, ki jih bomo navedli v nadaljevanju ter usmeritve za izboljšanje kakovosti in skladnosti poročanja.

V nadaljevanju predstavljamo zgolj oporne točke ESMA dokumenta, saj je dokument zelo obsežen, javne družbe pa vabimo, da se z vsebino ECEP 2024 (originalno verzijo ESMA objave, do katere lahko dostopate preko povezave v začetku tega poglavja), seznanite v celoti.

⁹ European common enforcement priorities for 2024 corporate reporting (ECEP 2024).

1.2.1. Prednostne naloge v zvezi z računovodskim delom letnega poročila

Prioriteta 1: Zadeve, povezane z likvidnostjo in likvidnostnim tveganjem

V letošnji izjavi ESMA izpostavlja 3 glavna področja povezana z likvidnostjo:

- **Dogovori o financiranju obveznosti do dobaviteljev** (predvsem členi 44. f), g) in h) MRS 7, ki zahtevajo dodatna razkritja takšnih dogovorov in tudi v povezavi z razkritji MSRP 7). Javne družbe naj bodo pozorne na **nove zahteve po razkritjih v MRS 7** (Izkaz denarnih tokov) v zvezi z dogovori o financiranju obveznosti do dobaviteljev in njihovimi učinki na izpostavljenost likvidnostnemu tveganju za vse bistvene dogovore. Pri tem naj bodo predvsem pozorne na **razkritja pogojev dogovorov** (npr. podaljšani plačilni roki in zagotovljena jamstva) in **dodatne vrstične postavke** v računovodskih izkazih. Javne družbe naj uporabijo primerno raven združevanja pojasnil in preverijo tudi razkritja v povezavi z MSRP 7 – kako javna družba obvladuje likvidnostno tveganje.
- **Zaveze**
Javne družbe naj bodo pozorne na dodatna razkritja v zvezi s členom 76ZA MRS 1 (Predstavljanje računovodskih izkazov) v povezavi s tveganji, ko bi lahko obveznosti postale odplačljive v dvanajstih mesecih po poročevalskem obdobju. Spremembe pojasnjujejo, da če obveznost ne izpolnjuje meril iz 69. člena MRS 1, jo je potrebno razvrstiti kot dolgoročno, tudi če poslovodstvo namerava ali pričakuje, da jo bo izdajatelj poravnal v dvanajstih mesecih po poročevalskem obdobju. ESMA opominja, da morajo javne družbe finančne obveznosti prerazvrstiti med kratkoročne, če ob koncu leta ne izpolnjujejo dogovorjenih zavez, tudi če so po koncu obdobja poročanja pridobile oprostitev banke.
- **Izkaz denarnih tokov (IDT)**
ESMA poudarja zahteve **najpogostejših odkritih neskladnosti**: (i) denarni tokovi morajo biti predstavljeni na bruto osnovi, (ii) nedenarnih transakcij ni mogoče predstavljati v IDT in (iii) pomembne nedenarne transakcije v zvezi z naložbenimi in finančnimi transakcijami je potrebno razkriti drugje v računovodskih izkazih.
ESMA opozarja tudi, da se bančna posojila na splošno štejejo za dejavnosti financiranja. Samo bančne prekoračitve, ki so odplačljive na zahtevo in so sestavni del upravljanja denarnih sredstev podjetja, so vključene kot sestavina denarnih sredstev in njihovih ustreznikov. **ESMA poziva k preglednosti v zvezi z računovodskimi usmeritvami in presojami v zvezi z razvrščanjem denarnih tokov** (npr. obresti, dividende, denarni tokovi iz najemov in drugih zapletenih ali redkih transakcij).

Prioriteta 2: Računovodske usmeritve, predpostavke in ocene

Splošne zahteve

ESMA poudarja, da bi morala biti razkritja bistvenih računovodskih usmeritev, predpostavk in ocen (i) specifična za posamezne subjekte (npr. opisati le računovodske usmeritve in metode vrednotenja, ki jih uporabljajo) in (ii) v skladu z drugimi informacijami v računovodskih izkazih (npr. vključitev analize občutljivosti, kadar obstaja tveganje, da majhne spremembe v predpostavkah ali ocenah povzročijo pomembne prilagoditve knjigovodskih vrednosti). **Javne družbe se morajo vzdržati zgolj prepisovanja zahtev iz MSRP (ali SRS), saj to lahko prikrije pomembne informacije in zmanjša razumljivost računovodskih izkazov.**

Poleg tega morajo javne družbe jasno razkriti: (i) izvedene ocene, ki imajo najpomembnejši učinek na zneske, pripoznane v računovodskih izkazih, in (ii) predpostavke o prihodnosti in drugih glavnih virih negotovosti ocenjevanja, ki lahko pomenijo pomembno prilagoditev knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti v naslednjem poslovnem letu. Poleg tega bi morale javne družbe ustrezno pojasniti, **ali in kako na negotovost ocenjevanja vplivajo pomembni trenutni dogodki** (npr. makroekonomski, tehnološki, socialni, podnebni in geopolitični).

Nadzor, skupni nadzor in pomemben vpliv

Za ugotavljanje, ali javna družba nadzoruje drug subjekt (sama ali skupaj z drugimi) in ali ima pomemben vpliv na drugo družbo, je potrebna skrbna presoja. To je še posebej pomembno, kadar je poleg glasovalnih pravic potrebno upoštevati tudi **druge dejavnike**: (i) posebne pravice v skladu z obstoječimi pogodbami (statuti ali sporazumi med delničarji) v zvezi z glasovanjem ali imenovanjem direktorjev, (ii) posebni pravni režimi za obvladovano podjetje, vključno z udeležbo države oziroma zahteve za imenovanje direktorjev, (iii) posebne zakonske določbe za vlagatelje (npr. omejitve kapitalske udeležbe v drugem podjetju) ali (iv) začasne okoliščine (npr. opcije na lastniški kapital).

Javne družbe naj bodo pozorne na zahteve 7.-9. odstavka MSRP 12 (Razkritje deležev v drugih podjetjih) ter zagotovijo **jasna in podrobna razkritja o pomembnih presojah, ki so jih naredile s tem v zvezi**.

Prihodki od pogodb s kupci

ESMA ugotavlja, da lahko ocena, ali dolgoročne pogodbe družb (npr. najemne pogodbe) ustrezajo definiciji pogodbe s stranko, zahteva podrobno presojo, zato bodo družbe morda morale **razkriti te presoje**. Poleg tega ESMA poudarja, da pri dolgoročnih pogodbah s strankami (npr. gradbene pogodbe), kjer se izpolnjevanje pripadajočih obveznosti razteza na več obračunskih obdobj, pogosto prihaja do negotovosti glede prihodkov in stroškov. Glede na makroekonomsko okolje (spremembe obrestnih mer, inflacija) ESMA poudarja, da bi morale družbe zagotoviti, da so **uporabljene napovedi razumne in podprte**, zlasti pri merjenju napredka v smeri izpolnjevanja izvedbene obveznosti, ko je treba prihodke pripoznati skozi čas. Pri kočljivih pogodbah je potrebno sedanjo obveznost po pogodbi pripoznati in izmeriti kot rezervacijo (zahteve po razkritju rezervacij v skladu z MRS 37).

Poleg tega ESMA ugotavlja, da je priznanje prihodkov v skladu z MSRP 15, ko je druga stranka vključena v zagotavljanje blaga ali storitev stranki, odvisno od tega, ali javna družba deluje kot principal ali kot zastopnik druge stranke, ocena tega pa lahko zahteva podrobno presojo (npr. ko upravljajo spletne nakupovalne platforme ali zagotavljajo storitve – licence za programsko opremo).

ESMA poudarja zahteve določene v 120. členu MSRP 15 o znesku in časovnem razporedu prihodkov, katere družbe pričakujejo, da bodo pripoznane iz svojih obstoječih pogodb (preostale obveze izpolnitev), ki uporabnikom omogočajo oceno tveganj, povezanih s pričakovanimi prihodnjimi prihodki. **Družbe naj zagotovijo razlage pomembnih uporabljenih presoj** (in morebitnih učinkov morebitnih sprememb). Še posebej koristno je, da družbe zagotovijo uskladitve med začetnimi in končnimi stanji preostalih izpolnitvenih obveznosti, npr. nove in prekinjene pogodbe s strankami med letom, izdane račune, učinke sprememb v strukturi ter valutnih nihanj. Na koncu ESMA izdajatelj opominja še, da bodo morda morali upoštevati tudi [Smernice ESMA o alternativnih merilih uspešnosti poslovanja](#) (APM), ko v poslovna poročila vključujejo določene kazalnike povezane s tem v zvezi.

1.2.2. Prednostne naloge povezane z nefinančnim poročanjem

Prioriteta 1: Ocena pomembnosti pri poročanju v skladu z ESRS

Izvedba temeljite ocene pomembnosti, ki zajema tako pomembnost vplivov kot finančno pomembnost, je izhodišče za določanje informacij, ki jih je treba razkriti v Izjavi o trajnostnosti¹⁰. Družbe naj bodo pozorne na Izvedbene smernice EFRAG o oceni pomembnosti ([IG1](#)) pri uporabi ustreznih zahtev iz ESRS.

Podrobna razkritja o samem postopku ocenjevanja pomembnosti, so v skladu s splošnimi razkritji ESRS 2 ključnega pomena, saj omogočijo popolno razumevanje obsega

¹⁰ ESRS izraz »sustainability statement« je v slovenski različici uredbe v prevodu poimenovan kot »Izjava o trajnostnosti«. ZGD-1M uvaja izraz »Poročilo o trajnostnosti« enak prevod je v CSRD, pri čemer gre za sinonima, ki se uporabljata v tem dokumentu.

različnih korakov, ki jih je družba izvedla glede svoje ocene pomembnosti, vključno z zagotavljanjem zadostnih informacij o obravnavanih dejavnostih, poslovnih odnosih, geografskih območjih in deležnikih. ESMA izpostavlja razkritje informacij v okviru zahteve po razkritju IRO¹¹-1 v zvezi z vhodnimi parametri (odstavek 53 (g)), kot tudi razčlenitev razkritij v skladu z odstavkoma 53 (b) in 53 (c).

Eden od ključnih vidikov postopka ocenjevanja pomembnosti se nanaša na proces **skrbnega pregleda glede trajnosti**, in sicer ob upoštevanju vključenih »prizadetih¹²« deležnikov. V skladu s poglavjem 4 splošnih zahtev ESRS 1 je postopek pomembnosti vpliva podan na podlagi rezultatov vseh postopkov potrebnih skrbnosti glede trajnosti, ki jih izvaja družba. Zahtevana razkritja v skladu z IRO-1 morajo jasno odražati to povezavo.

Kar zadeva sodelovanje s prizadetimi deležniki, ESMA poudarja, da se več zahtevanih razkritij ESRS 2 nanaša na to, če in kako podjetje sodeluje s svojimi deležniki, vključno v zvezi s postopkom ocenjevanja pomembnosti (IRO-1 odst. 53 (b)(iii)). Odgovor na pogosta vprašanja (FAQ) št. 16 v IG1 pojasnjuje, da je cilj takšnega sodelovanja pridobiti mnenja ključnih deležnikov. ESMA pričakuje, da izdajatelji zagotovijo popolno preglednost pri razkritjih v skladu s SBM¹³-2 in IRO-1 o tem, kako identificirajo in prednostno razvrščajo deležnike, s katerimi sodelujejo. FAQ št. 10 v IG1 navaja, da naj se ocena pomembnosti, kjer je to mogoče, opira na kvantitativne informacije kot objektivni dokaz pomembnosti vplivov, tveganj ali priložnosti.

ESMA poudarja, da morajo izdajatelji skrbno preučiti režim pomembnosti, povezan z razkritji ESRS. Oddelek 3.2 ESRS 1 opredeljuje režim pomembnosti povezan z različnimi vrstami zahtevanih razkritij, ki so dodatno prikazane v Dodatku E ESRS 1. Ne glede na rezultat ocenjevanja pomembnosti morajo izdajatelji obvezno razkriti vsa zahtevana razkritja in njihove podatkovne točke v ESRS 2. **To vključuje vsa obvezna razkritja in podatkovne točke, povezane z zahtevo po razkritju iz tematskih standardov, povezanih z zahtevo po razkritju IRO-1, ne glede na to, ali se na podlagi postopka ocenjevanja pomembnosti ugotovi, da so povezane teme bistvene ali ne.**

Izdajatelji, ki ne presegajo povprečnega števila 750 zaposlenih, lahko izkoristijo določbe o postopni uvedbi zahtev, kot je to zapisano v Dodatku C k ESRS 1, ki dovoljujejo začasno opustitev celotnih tematskih standardov, **kljub temu pa morajo razkriti, ali so bile ustrezne trajnostne teme ocenjene kot pomembne**, kot je to predpisano v odstavku 17 ESRS 2.

Razkritja v skladu z ESRS 2, povezano z razkritji v tematskih standardih, razen razkritij IRO-1, kot je navedeno v Dodatku C k ESRS 2, so potrebna, če je tema pomembna. V zvezi z zahtevanimi razkritji, povezanimi s politikami, ukrepi in cilji v tematskih standardih, so razkritja (ali izjava, ki pojasnjuje, da izdajatelj nima pravilnika, ukrepa ali cilja na teh področjih in, po izbiri, časovni okvir za njegovo sprejetje) **obvezna za vsako trajnostno zadevo, ki je pomembna** kot je to navedeno v odst. AR16 ESRS 1. ESMA opozarja izdajatelje, da so zahteve za uporabo ESRS (AR) sestavni del ESRS in imajo enako veljavo kot glavni standardi. ESMA prav tako poudarja, da so informacije, specifične za posamezne subjekte, potrebne, če izdajatelj ugotovi, da je vpliv, tveganje ali priložnost, ki je ESRS (11. odst. in AR 1 do 5 ESRS 1) ne zajema ali v njem ni dovolj razčlenjena, pomembna zaradi njenih posebnih dejstev in okoliščin ESRS. **Takšne informacije je potrebno vključiti le, če so bistvene in ustrezajo kvalitativnim značilnostim informacij, navedenih v ESRS 1.**

¹¹ Impacts, risks and opportunities (vplivi, tveganja in priložnosti).

¹² ESRS standardi razlikujejo dve glavni skupini deležnikov (1) **prizadeti deležniki** (posamezniki ali skupine, na katerih interese pozitivno ali negativno vplivajo ali lahko vplivajo dejavnosti podjetja ter njegovi neposredni in posredni poslovni odnosi vzdolž njegove vrednostne verige), ter (2) **uporabniki izjav o trajnostnosti** (primarni uporabniki splošnega računovodskega poročanja (obstoječi in morebitni vlagatelji, posojilodajalci in drugi upniki, vključno z upravitelji premoženja, kreditnimi institucijami in zavarovalnicami) ter drugi uporabniki, vključno s poslovnimi partnerji podjetja, sindikati in socialnimi partnerji, civilno družbo ter nevladnimi organizacijami, vladami, analitiki in pripadniki akademske skupnosti). **Kot je pojasnjeno v uvodu, Agencija v tej okrožnici uporablja izraze, kot so ti uporabljeni v slovenskih prevodih zakonodaje, da ne bi ustvarjala dodatnega nerazumevanja vsebin.**

¹³ Strategy, business model and value chain.

ESMA tudi ugotavlja, da medtem ko za vse tematske standarde velja isti režim pomembnosti, za razkritja, povezana s podnebnimi spremembami, kot je določeno v ESRS E1 Podnebne spremembe, obstajajo razširjene (okrepljene) obveznosti poročanja. Če izdajatelj zaradi svoje ocene pomembnosti **izpusti vsa razkritja v ESRS E1 mora zagotoviti podrobno razlago tega dejstva**, vključno z v prihodnost usmerjeno analizo pogojev, na podlagi katerih bi v prihodnosti lahko ugotovilo, da so podnebne spremembe pomembne (57. odst. ESRS 2).

Na koncu ESMA poudarja zahtevo po razkritju IRO-2 odst. 56 in AR 19 ESRS 2, da izdajatelj vključi seznam zahtev po razkritju, ki so bile izpolnjene pri pripravi Izjave o trajnostnosti, in sicer na podlagi rezultata ocene pomembnosti, vključno s številkami strani in odstavki. ESMA izdajatelje spodbuja, naj to predstavijo kot **kazalo vsebine, ki bi lahko podpiral popolnost razkritij in uporabnikom omogočil lažjo preglednost v Izjavi o trajnostnosti**. ESMA prav tako poudarja zahtevo po vključitvi **preglednice vseh podatkovnih točk**, ki izhajajo iz druge zakonodaje EU, kot je navedeno v Dodatku B k ESRS 2. Poleg tega odst. 48(h) ESRS 2 od izdajateljev zahteva, da opredelijo vplive, tveganja in priložnosti, ki zajemajo zahteve po razkritju iz ESRS, v nasprotju s tistimi, ki jih zajema izdajatelj z dodatnimi razkritji, specifičnimi za posamezne subjekte.

Prioriteta 2: Obseg in struktura Izjave o trajnostnosti

ESMA poudarja, da se Izjava o trajnostnosti in računovodski izkazi pripravijo za isto podjetje in/ali skupino (oddelek 5.1 ESRS 1). V zvezi s tem DR BP-1 v ESRS 2 (ki ga je potrebno razkriti ne glede na pomembnost), zahteva potrditev da je bil za konsolidirane izjave o trajnostnosti uporabljen enak obseg konsolidacije kot za konsolidirane računovodske izkaze. Posledično in razen če ni drugače določeno v tematskih standardih (FAQ št. 22 v IG1), če so metrike pomembne za skupino, je potrebno vključiti podatke za celotno skupino.

Informacije, navedene v Izjavi o trajnostnosti morajo zajeti informacije o bistvenih vplivih, tveganjih in priložnostih (IRO), povezanih z vrednostno verigo podjetja, kot je določeno v odst. 63 do 67 ESRS 1. V zvezi s tem ESMA poudarja, da zahtevana razkritja BP-1 zahtevajo tudi razkritje o obsegu vrednostne verige.

Oddelek 10.2 ESRS 1 predvideva nekatere prehodne določbe v zvezi z informacijami o vrednostni verigi izdajatelja za prva tri leta poročanja o trajnostnosti v skladu z ESRS. V skladu z odst. 132 ESRS 1 morajo izdajatelji **pri uporabi omenjenih prehodnih določb še vedno pojasniti prizadevanja za pridobitev potrebnih informacij o svoji vrednostni verigi, razloge, zakaj ni bilo mogoče pridobiti vseh potrebnih informacij, in svoje načrte za pridobitev teh informacij v prihodnosti**.

Struktura Izjave o trajnostnosti je predpisana v poglavju 8 ESRS 1 (kot je nadalje prikazano v Dodatku D tega standarda) z možnostmi za vključitev s sklicevanjem pod posebnimi pogoji, navedenimi v oddelku 9.1 ESRS 1. ESMA spodbuja izdajatelje, naj **upoštevajo podrobno strukturo**, navedeno v Dodatku F in priporoča izdajateljem, ki so se v veliki meri zanašali na alternativne predstavitvene formate za svoje Izjave o trajnostnosti, da **skrbno preverijo skladnost svojih pristopov z zahtevami ESRS**.

Odst. 111(b) ESRS 1 določa splošne cilje za predstavitev informacij, ki olajšajo dostop in razumevanje le-teh. V zvezi s tem ESMA priporoča izdajateljem, ki nameravajo uporabiti navzkrižno sklicevanje in vključitev s sklicevanjem (odst. 115 in 119 ESRS 1), da morajo zagotoviti **splošno celovitost sporočenih informacij** (tudi ob upoštevanju 122. odst. ESRS 1).

Odst. 118 ESRS 1 zahteva, da podjetja zagotovijo informacije, ki omogočajo razumevanje povezav z drugimi deli njihovega poslovnega poročila. V zvezi s tem ESMA izpostavlja zahtevo iz odst. 124 ESRS 1, ki določa, da če Izjava o trajnostnosti vključuje denarne zneske ali druge kvantitativne podatkovne točke nad pragom pomembnosti, ki so predstavljene v računovodskih izkazih (neposredna povezanost med informacijami, razkritimi v Izjavi o trajnostnosti, in

informacijami, razkritimi v računovodskih izkazih), **podjetje vključi sklic na ustrezni odstavek računovodskih izkazov, v katerem so navedene ustrezne informacije.**

Prioriteta 3: Razkritja v zvezi z 8. členom Uredbe o taksonomiji

Priporočila ESMA v dokumentu [ECEP 2023](#) glede razkritij iz 8. člena Uredbe o taksonomiji ostajajo še vedno aktualna v okviru razširjenega nabora okoljskih ciljev in dejavnosti, povezanih s podnebjem, kot je dodatno poudarjeno v nadaljevanju. Ta priporočila so se nanašala na: **uporabo predlog, izogibanje dvojnemu štetju, pregled dejavnosti v zvezi z vsemi okoljskimi cilji, kvalitativna razkritja o oceni skladnosti s tehničnimi merili za pregled in poročanje o načrtih CapEx.**

ESMA zlasti opozarja izdajatelje, da je neodvisno od stopnje sprejemljivosti in usklajenosti zadevnih gospodarskih dejavnosti za vse izdajatelje obvezno, da uporabljajo predloge iz 8. člena Delegirane uredbe (EU) 2021/2178, **brez kakršnih koli prilagoditev ali sprememb.** Predloge je mogoče izpustiti le, ko izdajatelji ne izvajajo, financirajo ali niso izpostavljeni dejavnostim iz predloge 1 Priloge XII k 8. členu Uredbe 2023/2178¹⁴. V tem primeru je treba razkriti samo predlogo 1, medtem ko se lahko predloge 2 do 5 izpusti. V zvezi z novimi predlogami, ki zajemajo vse okoljske cilje, ESMA poudarja potrebo po natančnem upoštevanju navedb delegiranega akta iz 8. člena Uredbe 2023/2178, **vključno z uporabo samo dovoljenih možnosti v stolpcih merila za bistven prispevek in merila za nebitveno škodovanje (DNSH).**

ESMA poudarja, da morajo izdajatelji posebno pozornost nameniti situacijam, v katerih je **gospodarska dejavnost upravičena do več okoljskih ciljev**, saj je v tem primeru potrebno opraviti oceno za vsak ustrezen cilj in poročati o zadevni sprejemljivosti in usklajenosti¹⁵. V zvezi s tem ESMA poudarja zahtevo po razkritju spremene tabele o splošni sprejemljivosti in usklajenosti glede na cilj v opombi spremenjene Priloge II k Delegirani uredbi iz 8. člena 2023/2178. Kadar je dejavnost usklajena z več okoljskimi cilji je potrebno najpomembnejši cilj v predlogah navesti s krepkim tiskom.

ESMA opozarja izdajatelje na zahteve glede sklicevanja na računovodske izkaze in njihove opombe v zvezi z različnimi elementi, vključenimi v kazalnika Prihodki in CapEx. Takšno sklicevanje je zahtevano v razdelku 1.2.1 Priloge I 8. člena Uredbe 2023/2178. V skladu z ESMA priporočili ECEP 2023, da naj izdajatelji razkrijejo svoje načrte za CapEx, ko poročajo, da želijo razširiti svoje dejavnosti usklajene s taksonomijo, ESMA ugotavlja, da odst. 16(e) ESRS E1-1 zahteva v kontekstu razkritij o prehodnih načrtih za blažitev podnebnih sprememb **razlago vseh ciljev ali načrtov za uskladitev dejavnosti z merili taksonomije** in poudarja pomen doslednosti med razkritji taksonomije in razkritji načrta prehoda, kjer je to primerno.

Kar zadeva izdajatelje v finančnem sektorju, ESMA ugotavlja, da je Evropska komisija decembra 2023 izdala obvestilo¹⁶, ki vsebuje nabor pogosto zastavljenih vprašanj in izdajatelje spodbuja, naj jih upoštevajo pri pripravi svojih razkritij. Ta osnutek obvestila spodbuja finančna podjetja, da prostovoljno razkrijejo ocene taksonomske usklajenosti svojih izpostavljenosti, ki so trenutno izključene iz njihovih KPI¹⁷, ali svojih izpostavljenosti, ki jih KPI zajemajo, vendar finančna podjetja trenutno nimajo dovolj podatkov ali dokazov za dokaz taksonomske usklajenosti. ESMA poudarja, da bi morala biti takšna razkritja jasno ločena od zakonsko zahtevanih KPI-jev taksonomije in opremljena s pojasnili o uporabljenih metodologijah.

1.2.3. Alternativna merila uspešnosti poslovanja (APM)

ESMA izdajatelje opozarja, da morajo pri APM, ki so vključeni v poslovno poročilo, prospekte ali ad hoc razkritja in so povezani z denarnimi tokovi ali neto dolgom, **zagotoviti uskladitve z**

---

¹⁴ Vprašanje 28: [C/2024/6691](#)

¹⁵ Vprašanje 13: [C/2023/305](#)

¹⁶ [C/2024/6691](#)

¹⁷ KPI – Key performance indicator ali ključni kazalnik uspeha

najbolj neposredno usklajeno vrstično postavko, vmesnim seštevkom ali skupnim zneskom, predstavljenih v računovodskih izkazih.

ESMA tudi opozarja, da bodo **z začetkom veljavnosti MSRP 18 Predstavljanje in razkrivanje v računovodskih izkazih** (predvidoma leta 2027), **nekateri APM ustrezali tudi definiciji meril uspešnosti, ki jih določi vodstvo v skladu s tem standardom.** To pomeni, da bo treba nekatere APM in ustrezna razkritja (kot so uskladitve) v prihodnosti **vkjučiti v revidirane računovodske izkaze.** ESMA spodbuja izdajatelje, naj začnejo ocenjevati učinke implementacije MSRP 18 v zvezi z APM, ki bodo razkriti v ad hoc razkritjih, poslovnih poročilih in prospektih, ter po potrebi razmislijo o prilagoditvi svojih procesov in sistemov poročanja, da se omogoči nemoteno izvajanje standarda.

1.2.4. Poročanje v enotnem elektronskem formatu (ESEF)

ESMA v zvezi s poročanjem v enotnem elektronskem formatu opozarja na področja, kjer je bilo v preteklih letih **ugotovljeno največ napak**, zato naj bi nadzorniki največ pozornosti posvetili naslednjim temam (v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov):

- **Pravilnost označevanja** -> uporaba oznak z najožjim računovodskim pomenom;
- **Pravilna uporaba razširitvenih oznak** -> zgolj in samo kadar ustrezna oznaka ni na voljo v taksonomiji + ustrezno sidranje oznake na ožjo oznako;
- **Popolnost označevanja računovodskih izkazov** (vsi številski podatki) in **navzkrižna skladnost oznak med računovodskimi izkazi in pojasnili** (celovitost);
- **Uporaba ustreznih matematičnih predznakov (+/-) in pretvorbenih enot** (npr. milijon, tisoč, ...) in
- **Doslednost izračunov** (calculation linkbase)

Agencija posebej opozarja na **doslednost izračunov**, saj tudi sama pri nadzorih ugotavlja pomanjkljivosti na tem področju -> Dokumentirati je potrebno celotno pot izračuna, ki opisuje in potrjuje delne vsote in vsote v izkazu finančnega položaja, pri čemer je potrebno paziti na uporabo »delnih vsot« in »skupnih vsot« in razširitev.

Agencija javnim družbam svetuje, da si v [ECEP 2024](#) preberejo tudi prikazane **praktične primere** (ki jih zaradi omejitve obsega tukaj ne navajamo).

1.3. Računovodski del letnega poročila (finančno poročanje)

1.3.1. Nadzorne ugotovitve v letu 2024 – na podlagi finančnega dela letnih poročil za poslovno leto 2023 – *Pogled nazaj*

1.3.1.1. Nadzorne ugotovitve Agencije

Agencija pri pregledih letnih poročil še vedno ugotavlja naslednje pomanjkljivosti:

- Pomanjkljiva predstavitev **okoljskih informacij** v letnem poročilu in predvsem njihov **vpliv na računovodske izkaze**; npr. ocene finančnih posledic, ki izhajajo iz okolja in imajo vpliv na finančni položaj družbe. Družbe namreč v letnih poročilih na več mestih izpostavljajo **prilagajanje dejavnosti** (zaradi podnebnih sprememb), vendar teh navedb ne povežejo neposredno s finančnimi učinki (negativni ali pozitivni učinki ter njihov skupni vpliv). Družbe morajo **predstaviti materialne spremembe poslovanja** (produktov), ki jih bodo morale uvesti (ali jih že uvajajo) **zaradi prilagoditve podnebnim razmeram.** Še posebej, ko gre za razkritja **razvojnih stroškov** povezanih s prilaganjem.
- **Neskladnost informacij** razkritih v letnem poročilu (poslovni del in računovodski podatki).
- Družbe prevečkrat **prepisujejo iz standardov splošna pravila** in z opisi ne konkretizirajo usmeritev, ki jih dejansko uporabljajo ali pa so ti **opisi usmeritev in pojasnil neuravnoteženi.**

- Posamezna pojasnila istovrstnih poslovnih dogodkov, ki so umeščena v različne dele računovodskega poročila, **niso ustrezno medsebojno povezana s sklici**, zato si je sliko o posameznih transakcijah težko ustvariti.
- Manjkajoče vsebinske informacije o tem, **kakšne presoje** so se izvajale pri ocenjevanju bilančnih postavk (presoja ustreznosti življenjskih dob sredstev, vrednotenje nepremičnin, oslabitev posameznih sredstev oz. skupin sredstev, ipd.).
- Pomanjkljivo razkrivanje **rezervacij, državnih pomoči in emisijskih kuponov**.

Agencija prav tako ugotavlja **neažurne pravilnike o računovodstvu** ali pa ugotavlja, da **navedbe v internih aktih niso skladne z navedbami v letnem poročilu**.

Glede na to, da Agencija pri svojih nadzorih **ugotavlja pomanjkljiva razkritja**, javnim družbam priporoča, da pri pripravi letnega poročila **uporabljajo pripravljene kontrolne sezname razkritij (tako za SRS kot MSRP ter tudi ZGD-1)** ali **primere dobrih praks** (kot so npr. illustrative disclosures). Z uporabo kontrolnih seznamov bi se lahko ustreznost in primernost razkritij bistveno povišala in bi se zmanjšalo tveganje, da bo opuščena kakšna izmed pomembnih informacij. Tako bi se dejansko več časa namenilo pomembnim razkritjem in manj časa manj pomembnim. Podoben napotek Agencija javnim družbam podaja tudi za vsebine s področja trajnostnosti, ki jih družbe razkrivajo v skladu z ESRS.

1.3.1.2. Nadzorne ugotovitve ESMA

Javne družbe se lahko seznanijo tudi z vsakoletnim poročilom o opravljenih aktivnostih s strani ESMA in nacionalnih nadzornikov pri pregledu skladnosti **finančnih in nefinančnih informacij v letu 2023 (activity report 2023)**. Poročilo vključuje tudi glavne aktivnosti, ki prispevajo k nadzorniški konvergenci na evropski ravni.

Leta 2023 smo EU nadzorniki izvedli skupaj 703 pregledov (v letu 2022 640) letnih poročil, pripravljenih v skladu z MSRP, kar predstavlja 17 % javnih družb, ki so pripravila letna poročila v skladu z MSRP (v letu 2022 16 %). Na podlagi teh pregledov so nadzorniki 250 javnim družbam (leta 2022 225) izdali posamezne ukrepe (37 %, v letu 2022 38 %). Enako kot v preteklosti so bile največje **pomanjkljivosti ugotovljene na področjih računovodenja finančnih instrumentov, slabitev nefinančnih sredstev, predstavitve letnih poročil in priznavanja prihodkov**.

Med ključnimi ugotovitvami ocene skladnosti z ECEP za leto 2022 v zvezi z letnimi poročili so:

- priložnosti za izboljšanje razkritij povezanih z makroekonomskimi dejavniki,
- izdajatelji so na splošno ustrezno upoštevali priporočila glede Rusko-ukrajinske vojne,
- poročanje povezano s podnebjem pa z leti tudi pridobiva na kvaliteti.

1.3.2. Finančno poročanje v letu 2025 (letna poročila za poslovno leto 2024) – *Pogled naprej*

Slovenski računovodski standardi

Že konec leta 2023 so bili v Uradnem listu RS (št. 129/2023 z dne 20. 12. 2023) objavljeni prenovljeni [Slovenski računovodski standardi 2024](#), ki so se pričeli uporabljati s 1. 1. 2024. Spremembe so bile potrebne zaradi sprememb MSRP (saj vsebina SRS ne sme biti v nasprotju z njimi). Javne družbe, ki uporabljajo SRS-je so se morale s spremembami že seznaniti, saj so jih morale uporabiti že v letu 2024. Agencija na tem mestu družbe vseeno opominja, naj pri pripravi letnih poročil ne pozabijo na **morebitna dodatna razkritja, ki jih spremembe prinašajo**. Zaradi novih zahtev se namreč lahko spremenijo računovodske usmeritve, ki so jih javne družbe upoštevale pri sestavljanju računovodskih izkazov doslej – v takem primeru učinke spremembe računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe standarda in pojasnila, javna družba obračuna v skladu s posebnimi prehodnimi določbami posameznega standarda, če posebnih prehodnih določb ni, pa spremembo uporabi za nazaj (kot bi jo vedno uporabljala).

Razkritja okoljskih zadev v računovodskih izkazih

Agencija poudarja, da so določena področja, ki so bila v okviru ESMA nadzorniških prioritet izpostavljena v preteklih letih, še vedno relevantna.

Predvsem naj javne družbe ne pozabijo na **razkritja okoljskih zadev v računovodskih izkazih**. Pri tem jim je še vedno lahko v pomoč [gradivo IASB](#) in pa celovito ESMA poročilo z naslovom »[The Heat is on](#)« - Razkritja okoljskih zadev v računovodskih izkazih.

Dodatno je v zvezi s tem julija 2024 **IASB objavil gradivo »[Climate-related and Other Uncertainties in the Financial Statements](#)«**, ki vsebuje 8 primerov v zvezi z razkritji okoljskih informacij pri uporabi MSRP standardov. Gradivo je sicer še v osnutku (rok za podajo mnenj je potekel 28. 11. 2024). Javne družbe lahko v njem najdejo primere za določanje materialnosti okoljskih zadev (za finančne izkaze), razkrivanje uporabljenih predpostavk, razkritja povezana s kreditnim tveganjem, oblikovanjem in razkrivanjem rezervacij in pa tudi že dodatna razkritja v zvezi z MSRP 18 (ki pa bo začel veljati šele za poslovna leta 2027 naprej – dopuščal pa bo tudi prejšnjo uporabo).

Prav tako je ESMA oktobra 2024 objavila dodatno gradivo »[Clearing the smog: Accounting for Carbon Allowances in Financial Statements](#)«, ki podrobno predstavlja možne rešitve računovodenja in predstavljanja **emisijskih kuponov v finančnih izkazih**. V zvezi s tem v MSRP obstaja določena praznina, prav tako ESMA in nadzorniki ugotavljamo, da se na tem področju med javnimi družbami uporabljajo različni računovodski pristopi (za enake računovodske dogodke). Javne družbe, ki imajo v lasti emisijske kupone naj se s primeri dobrih praks in priporočili podrobno seznanijo in jih upoštevajo pri pripravi letnih poročil.

Zgoraj navedeni dokumenti ponujajo veliko praktičnih primerov kako lahko javne družbe izboljšajo svoja razkritja v zvezi s podnebnimi vprašanji v računovodskih izkazih.

1.4. Poslovni del letnega poročila (nefinančno poročanje)

1.4.1. Nadzorne ugotovitve v letu 2024 – na podlagi poslovnega dela letnih poročil za poslovno leto 2023) – *Pogled nazaj*

Enako kot v lanskoletni okrožnici tudi letos povzemamo nekatere ugotovitve Agencije iz tematskih nadzorov glede razkritij na področju trajnostnega poročanja (tokrat iz nabora revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2023).

1.4.1.1. Izjava o nefinančnem poslovanju

Agencija je v letu 2024 pri pregledu Izjave o nefinančnem poslovanju izvedla tematski nadzor v skladu s prioriteta ESMA za leto 2023, in sicer s:

- PRIORITETO 2: Razkritje ciljev, ukrepov in napredka v zvezi s podnebnimi zadevami in
- PRIORITETO 3: Emisije obsega 3 (Scope 3).

ESMA je navedeni prioriteti začrtala na podlagi standardov ESRS z namenom, da bi ESMA in evropski nadzorniki dobili vpogled, kako so družbe pripravljene na poročanje v skladu z ESRS na področju podnebnih sprememb.

Subjekti tematskega nadzora so bile vse javne družbe in njihove skupine za katere je veljala obveznost objave Izjave (neconsolidirane in konsolidirane) o nefinančnem poslovanju (v nadaljevanju Izjava) (70. c člen ZGD-1). Gre za javne družbe/skupine, katerih povprečno število zaposlenih v poslovnem letu 2023 je bilo na bilančni presečni dan 31. 12. 2023 večje od 500. Takih družb in skupin je bilo 23. Izjavo je moralo v okviru poročil za poslovno leto 2023 pripraviti 12 javnih družb ter 11 skupin (javna družba je krovni subjekt skupine). Ob tem je bilo 10 javnih družb takšnih, ki so Izjavo pripravile tako na ravni družbe kot tudi skupine, dve javni družbi sta bili Izjavo dolžni pripraviti zgolj na ravni družbe, ena družba pa je bila Izjavo dolžna pripraviti zgolj na ravni skupine.

Agencija je pri nadzoru prioritete 2 in 3 ugotovila, da se **kakovost razkritij v Izjavah družb močno razlikuje**. Agencija je nadalje ugotovila, da so **vse družbe/skupine razkrile informacije v zvezi s podnebjem ter cilje povezane s podnebjem, vendar pa so bila razkritja s tem v zvezi pomanjkljiva**. Agencija v nadaljevanju izpostavlja najbolj pomanjkljiva področja:

- večina družb/skupin v Izjavi ni navedla izrecne zaveze, da je načrt prehoda usklajen s ciljem Pariškega sporazuma o omejitvi globalnega segrevanja na 1,5 °C,
- večina družb/skupin ni pojasnila združljivosti med svojimi cilji zmanjšanja toplogrednih plinov z mednarodnimi podnebnimi cilji (omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C v primerjavi s predindustrijskimi ravnmi),
- večina družb/skupin ni zagotovila informacij o finančnih virih in naložbah, potrebnih za doseganje ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov oz. so bile le-te zelo pomanjkljive,
- 40 % družb ni zagotovilo izračuna kazalnikov ogljičnega odtisa v vseh obsegih, največ družb/skupin ni zagotovilo izračuna kazalnika ogljičnega odtisa - Obseg 3 (65 %).

Rezime ugotovitev iz prejšnjega odstavka pove, da stanje poročanja na področju podnebnih sprememb zavezancev v letu 2023 ni bilo optimalno. Podrobnejše zahteve v zvezi s podnebjem in z razkritjem emisij toplogrednih plinov sicer začenjajo veljati z uveljavitvijo ZGD-1M (v letu 2025 za poslovno leto 2024). Ne glede na omenjeno pa Agencija ugotavlja, da naj bi javne družbe tudi v okviru letnih poročil za poslovno leto 2023, v skladu s tedaj veljavnim ZGD-1 zagotavljale razkritja informacij v obsegu, ki je potreben za razumevanje podjetja, razvoj, uspešnost, položaj in vpliv njegove dejavnosti v zvezi z več vprašanji glede trajnosti, vključno z okoljskimi zadevami, kar pomeni, da so informacije s tem v zvezi upravičeno lahko pričakovali tudi vlagatelji, da bi jih uporabili pri sprejemanju naložbenih odločitev tudi v luči trajnostnostnih vsebin.

1.4.1.2. 8. člen Uredbe o taksonomiji

V poslovnem letu 2023 so morale nefinančne družbe, ki so zavezane k objavi Izjave, razkriti taksonomsko (ne)sprejemljivost in taksonomsko usklajenost svojih gospodarskih dejavnosti glede na podnebne cilje (cilje blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam). Ta obveznost je veljala že za poslovno leto 2022. V poslovnem letu 2023 so morale družbe v skladu z [Uredbo 2021/2178](#), prvič razkriti taksonomsko (ne)sprejemljivost, ne pa tudi usklajenost svojih gospodarskih dejavnosti glede na preostale štiri okoljske cilje (trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov, prehod na krožno gospodarstvo, preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja ter varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov).

Agencija je v okviru lanskoletnega nadzora nad poročanjem na podlagi 8. člena Uredbe o taksonomiji nad revidiranimi letnimi poročili za leto 2022 ugotovila določene pomanjkljivosti in nedoslednosti ter na njih javne družbe opozorila v lanskí okrožnici. Pri letošnjem nadzoru (revidiranih letnih poročil za leto 2023) **je Agencija zaznala velik napredek, saj je velika večina javnih družb svoje poročanje izboljšala**.

Agencija v nadaljevanju opozarja na pomanjkljivosti, ki jih še vedno zaznava pri nadzoru nad poročanjem, in sicer z namenom doseči izboljšave na tem področju:

- kadar družbe prostovoljno poročajo v skladu z 8. členom Uredbe o taksonomiji, morajo skladno z dokumentom [Q&A Evropske komisije](#) (vprašanje št. 7) ustrezno pojasniti razloge za **prostovoljno razkritje**;
- **tabele**, ki prikazujejo kazalnike Delež prihodkov, CapEx in OpEx (Priloga II Uredbe 2021/2178) **morajo biti v celoti izpolnjene** (brez praznih polj), in sicer tudi v primeru, če se družba izreče, da takšnih prihodkov oz. naložb nima ([dokument ESMA](#) »Povzetek ugotovitev praks poročanja o taksonomiji nefinančnih podjetij«);
- vključitev **vseh razkritij iz točke 1.2 Priloge I** Uredbe 2021/2178, ki se priložijo zadevnim ključnim kazalnikom uspešnosti.

1.4.1.3. Nadzorne ugotovitve ESMA

Javne družbe se lahko seznanijo tudi z vsakoletnim poročilom o opravljenih aktivnostih s strani ESMA in nacionalnih nadzornikov pri pregledu skladnosti **finančnih in nefinančnih informacij v letu 2023** ([activity report 2023](#)). Poročilo vključuje tudi glavne aktivnosti, ki prispevajo k nadzorniški konvergenci na evropski ravni.

Leta 2023 smo EU nadzorniki preverili skupaj 389 izdajateljev (leta 2022 333) z namenom ocenjevanja razkritij v **nefinančnih poročilih**, kar predstavlja 17 % javnih družb, ki so dolžne objaviti nefinančno poročilo (leta 2022 15 %). V primeru kršitev smo nadzorniki izdali ukrepe 91 javnim družbam (leta 2022 87), kar predstavlja stopnjo ukrepanja 23 % (leta 2022 26 %).

Med ključnimi ugotovitvami ocene skladnosti z ECEP za leto 2022 v zvezi z nefinančnimi poročili so:

- dobro razkrivanje emisijskih ciljev in meritev vendar pomanjkljiva razkritja glede načrtov prehoda,
- raznolika praksa glede meril obsega in različna raven podrobnosti razkritih informacij,
- poročanje v zvezi s členom 8 Uredbe o taksonomiji: pri uporabi obveznih predlog za poročanje in spremljajočih kvalitativnih razkritjih je še veliko prostora za izboljšave.

1.4.2. Nefinančno poročanje v letu 2025 (letna poročila za poslovno leto 2024) – *Pogled naprej*

1.4.2.1 Poročanje o taksonomiji

Agencija v nadaljevanju na kratko povzema bistvene novosti pri poročanju v letu 2025 (za poslovno leto 2024):

- razkriti bo potrebno, poleg taksonomske (ne)sprejemljivosti, tudi taksonomsko **usklajenost gospodarskih dejavnosti glede vseh ciljev, tako podnebnih** (cilje blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam), **kot tudi ostalih** (trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov, prehod na krožno gospodarstvo, preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja ter varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov);
- poročanje bo **obvezno z uporabo novih predlog** za ključne kazalnike uspešnosti nefinančnih podjetij iz Priloge II Uredbe 2023/2178 (v poslovnem letu 2023 so bile nove predloge že obvezne, vendar je ESMA podala mnenje, da zaradi predhodnih razkritij sprejemljivosti glede na nove gospodarske dejavnosti, nove predloge niso bile strogo obvezne).

Agencija je na tem mestu zbrala dokumente, ki se nanašajo na poročanje o taksonomiji in lahko javnim družbam služijo kot pomoč pri poročanju:

- [2022/C 385/01](#) – Obvestilo komisije o razlagi nekaterih pravnih določb delegiranega akta o razkritjih v skladu s členom 8 uredbe o taksonomiji EU v zvezi s poročanjem o sprejemljivih gospodarskih dejavnostih in sredstvih;
- [2023/C 211/01](#) – Obvestilo komisije o razlagi in izvajanju nekaterih pravnih določb uredbe o taksonomiji EU ter povezavah z uredbo o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo;
- [C/2023/267](#) – Obvestilo komisije o razlagi in izvajanju nekaterih pravnih določb delegiranega akta o podnebni taksonomiji EU, ki določa tehnična merila za pregled za gospodarske dejavnosti, ki bistveno prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam ter ne škodujejo bistveno drugemu okoljskemu cilju;
- [C/2023/305](#) – Obvestilo komisije o razlagi in izvajanju nekaterih pravnih določb delegiranega akta o razkritjih v skladu s členom 8 uredbe o taksonomiji EU v zvezi s poročanjem o gospodarskih dejavnostih in sredstvih, ki so sprejemljivi za taksonomijo in usklajeni s taksonomijo (drugo obvestilo Komisije);
- [C/2024/6691](#) – Obvestilo komisije o razlagi in izvajanju nekaterih pravnih določb delegiranega akta o razkritjih v skladu s členom 8 uredbe o taksonomiji EU v zvezi s

- poročanjem o gospodarskih dejavnostih in sredstvih, ki so sprejemljivi za taksonomijo in usklajeni s taksonomijo (tretje obvestilo Komisije);
- [Draft Commission Notice on the interpretation and implementation of certain legal provisions of the EU Taxonomy Environmental Delegated Act, the EU Taxonomy Climate Delegated Act and the EU Taxonomy Disclosures Delegated Act](#);
  - [SWD\(2023\) 209 final](#) – delovni dokument Evropske komisije – Izboljšanje uporabnosti taksonomije EU in splošnega okvira EU za trajnostno financiranje.

1.5. Razkritja glede tveganj povezanih s kibernetскими napadi

1.5.1. Nadzorne ugotovitve Agencije

Velika večina javnih družb prepoznava digitalno odpornost kot **poslovni izziv**, v današnjem poslovanju, ki je skoraj v celoti odvisen od IT rešitev, je namreč potrebno digitalno odpornost obravnavati iz širšega poslovnega in ne zgolj ožjega IT vidika. Za veliko večino javnih družb digitalno tveganje predstavlja **pomembno materialno tveganje**, ker lahko vpliva na poslovanje družbe (nedosegljivost, moteno delovanje, grožnje in odškodnine) ali pa predstavlja pomemben del operativnega tveganja. Posledično so IT tveganja tudi podvržena rednemu spremljanju in kvartalnim ocenjevanjem zaradi njihove pomembnosti. To nakazuje na ozaveščenost o resnosti izzivov, povezanih z informacijsko tehnologijo, hkrati pa se od javnih družb tudi pričakuje ustrezen nivo razkrivanja v letnih poročilih (ravno zaradi pomembnosti področja).

Agencija pri poglobljenih nadzorih preverja tudi razkritja povezana s tveganji informacijske komunikacijske tehnologije (IKT). Največ **pomanjkljivosti zaznavamo na področjih**:

- vpliv trenutnega poslovnega modela in strategije na digitalna in podatkovna sredstva ter tveganja v letnem poročilu ni pojasnjen,
- informacije o podatkovni strategiji niso razvidne,
- KPI-ji, povezani s spremljanjem IT področja niso navedeni,
- manjkajoče informacije o kibernetских incidentih.

Ob tem Agencija poudarja, da v kolikor bodo družbe beležile incidente, ki bi lahko imeli pomemben vpliv na poslovanje družbe oz. vrednostni papir izdajatelja, še vedno velja, da so javne družbe o njih dolžne nemudoma poročati po postopku objave notranje informacije, nadalje pa so informacije s tem v zvezi dolžne razkriti tudi v obliki ustreznih razkritij v letnem poročilu.

V pomoč pri pripravi ustreznih razkritij je družbam še vedno lahko gradivo Financial Reporting Council-a (FRC) z naslovom [Digital Security Risk Disclosure](#), ki vsebuje tudi praktične primere razkritij. Posebno poročilo s primeri je na voljo tudi za [banke](#).

2. NOVELA ZGD-1M

ZGD-1M v slovensko zakonodajo v celoti ali deloma prenaša številne direktive, podrobneje pa ureja izvajanje tudi nekaterih uredb Evropske unije. V nadaljevanju te okrožnice se dotikamo tistih novosti, za katere ocenjujemo, da jih je zaradi pomena ali razumevanja primerno izpostaviti, kar pa nujno ne pomeni, da poglavje vključuje vse za posamezno javno družbo pomembne vsebine. Bralcu pred branjem tega poglavja tudi svetujemo, da se ponovno seznanijo z vsebino [okrožnice z decembra 2023](#), saj Agencija v preteklosti že izpostavljene vsebine, v tej okrožnici praviloma ne ponavlja.

Na podlagi novele ZGD-1M se definicija subjektov javnega interesa iz zakona, ki ureja revidiranje, prenaša v ZGD-1, pri čemer se tudi spreminja nabor družb, ki sodijo mednje. Kar zadeva položaj javnih družb, zanje sprememb v tem svojstvu (seveda) ni, saj kot družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in so zavezane k najvišjim standardom poročanja, te še vedno (in ne glede na njihovo velikost) in pričakovano sodijo med subjekte javnega interesa. Pač pa po novem med subjekte javnega

interesa ne bodo več sodile srednje družbe po (novih) merilih ZGD-1, s katere vrednostnimi papirji se na organiziranem trgu ne trguje, kadar imajo država ali samoupravne lokalne skupnosti skupaj ali samostojno, neposredno ali posredno v družbi večinski lastniški delež, s čimer se omenjene družbe razbremenjuje.

2.1. Prenos Direktive 2022/2464 glede poročanja podjetij o trajnostnosti - [CSRD](#)

Vežano na CSRD vas uvodoma napotujemo tudi na [obvestilo Evropske komisije o razlagi nekaterih pravnih določb zakonodaje glede poročanja družb o trajnostnosti](#), katerega vsebino ocenjujemo za zelo koristno, saj ga je Evropska komisija pripravila prav z namenom, da podjetjem olajša izvajanje CSRD (v primeru Slovenije torej posredno tudi ZGD-1M s tem v zvezi).

a) Letna poročila in Poročila o trajnostnosti

Na področju trajnostnostnega poročanja novela ZGD-1M širi krog zavezancev za poročanje, tako da bodo po novem poleg velikih javnih družb poročanje morale zagotavljati tudi srednje ter majhne javne družbe, razen mikro družb, na kar smo javne družbe v preteklih okrožnicah že opozorili (glede rokov s tem v zvezi gl. npr. str. 21 [lanskoletne okrožnice](#)). Informacije, ki so bile pred zakonodajno spremembo predpisane v okviru Izjave o nefinančnem poslovanju in so po novem zaobjete v okviru Poročila o trajnostnosti, bodo obsežnejše ter bodo enako, kot je to že pred tem veljalo za letna poročila javnih družb, morale biti predstavljene v elektronskem formatu. **Poročila o trajnostnosti bodo morala biti pripravljena na podlagi standardov trajnostnega poročanja ESRS, družba pa bo morala zagotoviti tudi revizorjev pregled le teh.**

V skladu z novelo ZGD-1M (15. člen), javni družbi, katere Skupina bo objavila konsolidirano poročilo o trajnostnosti, ne bo potrebno pripraviti nekonsolidiranega poročila o trajnostnosti. Agencija družbam priporoča, da zaradi obsežnih poročil in velike količine podatkov, pripravijo samo konsolidirana poročila o trajnostnosti z vsebino kot jo določa 14. člen ZGD-1M.

ZGD-1M je za pripravo Poročil o trajnostnosti za SME, z vrednostnimi papirji katerih se trguje na organiziranem trgu, v 36. členu določil prehodno obdobje. Tako velja, da bi se lahko ne glede na dejstvo, da naj bi SME prvo Poročilo o trajnostnosti pripravile za poslovno leto, ki se začne v letu 2026 (govora je torej o objavi v letu 2027), za poslovna leta začeta pred 1. 1. 2028 odločila za "izvzetje". V tem primeru mora SME npr. za poslovni leti začeti pred omenjenim datumom (npr. za leto 2026 ali 2027) v poslovnem poročilu na kratko pojasniti, zakaj Poročila o trajnostnosti ni pripravila.

Prehodno obdobje je v 37. členu ZGD-1M določeno tudi za vključitev informacij o vrednostni verigi družbe v Poročilo o trajnostnosti. Družba, ki pripravi Poročilo o trajnostnosti v skladu s prvim odstavkom spremenjenega 70.c člena zakona oziroma konsolidirano poročilo o trajnostnosti v skladu z novim 70.č členom ZGD-1, lahko v prvih treh letih od nastanka obveznosti poročanja, kadar niso na voljo vse potrebne informacije o vrednostni verigi, pojasni, kaj je storila za njihovo pridobitev, zakaj vseh potrebnih informacij ni bilo mogoče pridobiti in kako jih namerava pridobiti v prihodnje.

AJPES in sprejem letnih poročil v elektronskem formatu XHTML in označevanje Poročil o trajnostnosti z oznakami XBRL

Že lani smo zapisali, da ZGD-1M predvideva, da bo elektronska oblika poročanja v skladu z Uredbo o ESEF veljala tudi za Poročilo o trajnostnosti kot del poslovnega dela letnega poročila, ki ga bodo morale družbe na podlagi določb ZGD-1 vložiti v AJPES. S tem v zvezi smo predvsem izpostavili posledično odpravo "anomalije", ki se je pojavila vezano na **različen format letnih poročil, kot ste jih zavezanci morali vlagati v različne nacionalne registre** (ESEF format letnega poročila v INFO HRAMBO ter pdf format, ki ga je sprejemal AJPES v register letnih poročil).

ZGD-1M v drugem odstavku spremenjenega 58. člena ZGD-1 za družbe, za katere velja 70.c ali 70.č člen citiranega zakona, določa, da (i) morajo v skladu s prvim odstavkom istega člena AJPES predložiti (konsolidirano) letno poročilo v enotni elektronski obliki, ki jo določa 3. člen Uredbe o ESEF, ter da (ii) morajo (konsolidirano) Poročilo o trajnostnosti opremiti z oznakami v skladu z elektronsko obliko poročanja na podlagi iste uredbe. Zapisano pomeni, da bodo v AJPES predložena celotna letna poročila omenjenih družb morala biti pripravljena v obliki XHTML, kar pomeni, da bo AJPES na tej podlagi moral omogočiti sprejem letnih poročil v omenjenem elektronskem formatu (ESEF). Nadalje, Poročila o trajnostnosti vezancev za poročanje, katera bo sprejemal AJPES, bodo morala biti opremljena z oznakami v jeziku XBRL. Navedeno pomeni, da bo AJPES, podobno kot INFO HRAMBA, moral zagotavljati sprejem letnih poročil pripravljenih v skladu z Uredbo o ESEF, kar bo za javne družbe dobrodošlo.

Kot izhaja iz prehodne in končne določbe 35. člena ZGD-1M, se bo določba drugega odstavka spremenjenega 58. člena ZGD-1, ki se nanaša na opremo Poročila o trajnostnosti z oznakami v jeziku XBRL (točka (ii) prejšnjega odstavka), pričela uporabljati, ko bodo zagotovljeni tehnični pogoji za njeno izvajanje. Minister, pristojen za gospodarstvo, bo ob zagotovitvi tehničnih pogojev z odredbo, ki bo objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije, določil datum, od katerega dalje se bo zahteva iz točke (ii) prejšnjega odstavka uporabljala. **AJPES bo moral sprejem letnih poročil v obliki XHTML zagotavljati že v letu 2025 za sprejem letnih poročil z letnico 2024** (zahteva iz točke (i) prejšnjega odstavka), saj je v tem delu zahteva že stopila v veljavo. **Predvidoma bo istočasno možen sprejem tudi datotek z oznakami XBRL**, čeprav bo AJPES¹⁸ sprejem Poročil o trajnostnosti, opremljenih z oznakami XBRL (zahteva iz točke (ii) prejšnjega odstavka) moral zagotavljati šele po datumu, ki bo določen z odredbo pristojnega ministra.

Agencija ugotavlja, da vse javne družbe pripravljajo revidirana letna poročila v formatu XHTML (3. člen Uredbe 2019/815), pri tem pa večina javnih družb, saj jih večina pripravljajo konsolidirane računovodske izkaze v skladu z MSRP, omenjene izkaze v okviru elektronskih letnih poročil tudi opremlja z oznakami XBRL (4. člen Uredbe 2019/815). Jasno je, da letna poročila javnih družb v obsegu Poročila o trajnostnosti v zvezi z letnimi poročili za poslovno leto 2024 še ne bodo opremljena z oznakami XBRL, saj za to taksonomija še ne bo v veljavi. Glede na zapisano Agencija svetuje, da navodila oz. pojasnila glede predložitve letnih poročil v elektronskem formatu XHTML spremljate na AJPES uradni spletni strani.

b) Revidiranje Poročil o trajnostnosti

Javne družbe, ki boste že v okviru letnih poročil za poslovno leto 2024 prihodnje leto dolžne zagotoviti Poročila o trajnostnosti, boste z njimi v zvezi **morale zagotoviti tudi pregled zakonitega revizorja**. Kot je to na [svoji uradni spletni strani pojasnila ANR](#)¹⁹, do sprejetja standardov za dajanje omejenega zagotovila s strani Evropske Komisije, države članice pri izvajanju teh poslov upoštevajo nacionalna pravila revidiranja. CEAOB²⁰ je bil pozvan, da pripravi nezavezujoče smernice za zagotavljanje skladnosti v postopkih dajanja zagotovil, ki naj bi do sprejetja enotnega standarda, poenotile delovanje zakonitih revizorjev na ravni EU. Ker ni mednarodnih standardov za omejeno zagotovilo v skladu z direktivo CSRD, smernice CEAOB ponujajo pomoč za razumevanje ključnih zahtev. ANR je zagotovila [prevod smernic](#), ki predstavljajo priporočilo za uporabo na tretji ravni hierarhije pravil revidiranja. Smernice so lahko koristna informacija tudi javnim družbam, saj podajajo usmeritve revizorjem, ki bodo revidirali Poročila o trajnostnosti (povratno torej lahko javna družba iz njih razbere, kakšna bodo pričakovanja revizorjev v odnosu do javnih družb, kot pripravljavcev informacij/podatkov).

¹⁸ Informacija temelji na pojasnilu, ki ga je glede sprejemanja letnih poročil v AJPES, od omenjene osebe pridobila Agencija.

¹⁹ ANR – Agencija za nadzor nad revidiranjem

²⁰ CEAOB – Committee of European Auditing Oversight Bodies

c) Prerazvrščanje družb

Spremenjeni 55. člen ZGD-1 prinaša tudi **nova merila za določitev kategorij velikosti podjetij**, in sicer zaradi upoštevanja vpliva inflacije na merila, kot tudi zaradi uskladitve z evropskim pravnim redom. Sprememba ima za posledico zmanjšanje števila družb, ki morajo slediti pravilom glede priprave, revidiranja ter objavljanja letnih poročil, kar naj bi zmanjšalo bremena posameznim družbam. Pravilno je, da se javne družbe seznanite z novimi merili za določitev velikosti podjetij, še posebej kadar zadevno vpliva npr. na časovnico glede pripada (novih) obveznosti glede poročanja (javne) družbe (npr. v zvezi s rokom glede vključevanja Poročil o trajnostnosti v letna poročila).

d) Revizijska komisija

Zaradi nove obveznosti poročanja o trajnostnosti in novih nalog revizorja, in sicer da revidira Poročilo o trajnostnosti, kadar ga je družba dolžna pripraviti, **se tudi pristojnosti revizijske komisije v skladu s tem razširijo**, in sicer predvsem na področju spremljanja postopka poročanja o trajnostnosti, pri izbiri revizorja za poročila o trajnostnosti, spremljanju postopka revidiranja poročila o trajnostnosti ter samega pregleda poročila o trajnostnosti (280. člen ZGD-1 – Revizijska komisija). Če povzamemo, se aktivnosti revizijske komisije, ki so prej veljale zanjo na področju računovodskega poročanja, sedaj razširjajo tudi na aktivnosti na podlagi trajnostnega poročanja, kar pomeni, da boste družbe zadevne spremembe vpeljevale v delo svoje revizijske komisije.

2.2. Direktiva 2022/2381 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih

Podrobneje smo omenjeno direktivo predstavili že v lanskoletni okrožnici. Tokrat z njo v zvezi omenjamo določbe ZGD-1M, ki so direktivo implementirale v slovensko zakonodajo. Spodbujanje k doseganju bolj uravnotežene zastopanosti žensk in moških med člani organov vodenja in nadzora ter izvršnimi direktorji (med drugim) zadeva večje gospodarske družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu in imajo več kot 250 zaposlenih in hkrati čiste prihodke od prodaje višje od 50.000.000 evrov ali vrednost aktive višje od 43.000.000 evrov.

Omenjene družbe bodo morale doseči vsaj 40-odstotno zastopanost manj zastopanega spola v organih nadzora **ali** vsaj 33-odstotno zastopanost manj zastopanega spola skupno med člani organov vodenja in nadzora ter izvršnimi direktorji. Novela ZGD-1M odločitev o tem, **kateri delež bodo družbe dosegle, prepušča njim samim in sicer v okviru politike raznolikosti**, ki jo sprejeme nadzorni svet. Družbe se morajo pri tem zavedati obveznosti poročanja o doseženih deležih zastopanosti spolov, kot tudi o ukrepih v primeru, da zastavljene cilje ne bodo dosegle. V primeru nedoseganja ciljev bodo morale družbe prilagoditi postopke izbire kandidatov, neizbrani kandidati manj zastopanega spola pa bodo lahko od družbe zahtevali podatke o izbirnem postopku kot tudi presojo ustreznosti izbirnega postopka pri pristojnih organih.

ZGD-1M v prehodni določbi 42. člena določa, da morajo družbe iz prve alineje novega 254.b člena ZGD-1 deleže iz novega 254.c člena zakona doseči do 30. junija 2026.

3. EVROPSKI STANDARDI POROČANJA O TRAJNOSTNOSTI (ESRS)

31. julija 2023 je Evropska komisija, po tehničnem nasvetu EFRAG²¹, objavila ESRS, ki jih bodo uporabljale družbe, za katere velja CSRD oz. ZGD-1. Sprejeti standardi zajemajo okoljsko, socialno in področje upravljanja, in sicer vključno s podnebnimi spremembami, biotsko raznovrstnostjo in človekovimi pravicami. Vlagatelj zagotavljajo informacije za razumevanje vpliva podjetij, v katera vlagajo, na trajnostni razvoj, pri čemer zasledujejo visoko stopnjo skladnosti s svetovnimi standardi, s čimer naj bi se preprečevalo podvojeno poročanje

²¹ European Financial Reporting Advisory Group.

družb o trajnosti. Prevedeni ESRS, kot so bili objavljeni v Evropskem uradnem listu, so objavljeni [tukaj](#). Delegirana uredba 2023/2772 se uporablja od 1. januarja 2024 za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje. Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja tudi v Republiki Sloveniji, pomeni tudi za slovenske javne družbe.

Evropska komisija je dne 13. 11. 2024 objavila dokument FAQ (pogosto zastavljena vprašanja) [C/2024/6792](#) na temo poročanja o trajnostnosti, ki ga priporočamo v branje. Prav tako je ESMA julija 2024 objavila dokument [ESRS Statement](#) o prvi uporabi ESRS s strani velikih izdajateljev, ki želi prav tako prispevati k učinkovitejši implementaciji omenjenih standardov.

EFRAG je kot pomoč pri trajnostnostnem poročanju objavil naslednje Smernice:

- 1) Ocenjevanje pomembnosti [IG 1](#),
- 2) Vrednostne verige [IG 2](#),
- 3) [Podatkovne točke](#) iz ESRS [IG 3](#).

EFRAG trenutno pripravlja [Smernice za izvajanje načrtov za podnebni prehod](#). Poleg tega je vzpostavil spletno platformo za pogosto zastavljena vprašanja, prek katere lahko podjetja in drugi deležniki predložijo tehnična vprašanja o ESRS ([EFRAG ESRS Implementation Q&A platform – Compilation of Explanations](#)).

Sektorski standardi ESRS, ki bodo bolj podrobno prilagojeni posameznim sektorjem (npr. energetika, kmetijstvo, finančne storitve), so še v pripravi. Sprejetje teh sektorskih standardov je načrtovano v prihodnje in bo odvisno od posvetovanj z deležniki in pregledov Evropske komisije.

4. DIREKTIVA 2024/1760 O SKRBNEM PREGLEDU V PODJETJIH GLEDE TRAJNOSTNOSTI IN SPREMEMBI DIREKTIVE (EU) 2019/1937 IN UREDBE 2023/2859

[Direktiva 2024/1760](#), ki uvaja dolžnost skrbnega pregleda podjetij, pri čemer naj bi ta prispevala k ugotavljanju, odpravljanju, preprečevanju, blaženju in izračunu negativnih vplivov na okolje in človekove pravice v podjetju, njegovih hčerinskih podjetjih in vrednostnih verigah, je bila dne 5. 7. 2024 objavljena v Evropskem uradnem listu, dvajseti dan po njeni objavi, pa je stopila v veljavo. V lanskoletni okrožnici smo govorili še o osnutku direktive, tokrat pa izpostavljamo predvsem, da morajo države članice za njen prenos v nacionalno zakonodajo poskrbeti najpozneje do 26. 7. 2026.

Ukrepi na podlagi direktive se bodo morali uporabljati:

(a) od 26. julija 2027 za podjetja iz člena 2(1), točki (a) in (b), ustanovljena v skladu z zakonodajo države članice ter ki so imela v povprečju več kot 5.000 zaposlenih in ustvarila več kot 1.500.000.000 EUR svetovnega čistega prihodka v zadnjem poslovnem letu 26. julija 2027, za katero so bili ali bi morali biti sprejeti letni računovodski izkazi, razen ukrepov, potrebnih za skladnost s členom 16, ki jih države članice uporabljajo za ta podjetja za poslovna leta z začetkom 1. januarja 2028 ali pozneje;

(b) od 26. julija 2028 za podjetja iz člena 2(1), točki (a) in (b), ustanovljena v skladu z zakonodajo države članice ter ki so imela v povprečju več kot 3.000 zaposlenih in ustvarila več kot 900.000.000 EUR svetovnega čistega prihodka v zadnjem poslovnem letu pred 26. julijem 2028, za katero so bili ali bi morali biti sprejeti letni računovodski izkazi, razen ukrepov, potrebnih za skladnost s členom 16, ki jih države članice uporabljajo za ta podjetja za poslovna leta z začetkom 1. januarja 2029 ali pozneje;

(c) od 26. julija 2027 za podjetja iz člena 2(2), točki (a) in (b), ustanovljena v skladu z zakonodajo tretje države ter ki so ustvarila več kot 1.500.000.000 EUR čistega prihodka v Uniji v poslovnem letu pred zadnjim poslovnim letom pred 26. julijem 2027, razen ukrepov, potrebnih za uskladitev s členom 16, ki jih države članice uporabljajo za ta podjetja za poslovna leta z začetkom 1. januarja 2028 ali pozneje;

(d) od 26. julija 2028 za podjetja iz člena 2(2), točki (a) in (b), ustanovljena v skladu z zakonodajo tretje države ter ki so ustvarila več kot 900.000.000 EUR čistega prihodka v Uniji v poslovnem letu pred zadnjim poslovnim letom pred 26. julijem 2028, razen ukrepov,

potrebnih za uskladitev s členom 16, ki jih države članice uporabljajo za ta podjetja za poslovna leta z začetkom 1. januarja 2029 ali pozneje;

(e) od 26. julija 2029 za vsa druga podjetja iz člena 2(1), točki (a) in (b), in člena 2(2), točki (a) in (b), ter podjetja iz člena 2(1), točka (c), in člena 2(2), točka (c), razen ukrepov, potrebnih za uskladitev s členom 16, ki jih države članice uporabljajo za ta podjetja za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2029 ali pozneje.

Priporočamo spremljanje postopka prenosa predmetne direktive v slovensko zakonodajo.

5. LAŽNO ZELENO OGLAŠEVANJE

ESMA je 4. junija 2024 objavila Končno poročilo o lažnem zelenem oglaševanju ([Final Report on Greenwashing](#)), ki predstavlja odziv na zahtevo Evropske komisije, da se pripravi pregled tveganj s področja zelenega oglaševanja ter prikaže stanje na področju nadzora nad izvajanjem trajnostnih politik. Poročilo vsebuje pregled omenjenega tudi na izrecnem področju izdajateljev (gl. 3. poglavje omenjenega poročila), kar vam priporočamo v seznanitev.

ESMA v ključnih povzetkih, vezano na udeležence kapitalskega trga (kamor v veliki meri sodijo tudi izdajatelji) v celotni vrednostni verigi trajnostnih naložb, izpostavlja predvsem **odgovornost do objavljanih utemeljenih in ustrezno podkrepljenih trditev o trajnosti ter do sporočanja informacij o trajnosti na jasen, pravičen in nezavajajoč način**. Za doseg omenjenega cilja se priporočajo ustrezne prilagoditve tako na nivoju upravljanja, kot tudi v okviru posameznih internih procesov (npr. v zvezi z obvladovanjem tveganja, politikami nagrajevanja, kontrolo potrebne skrbnosti nad ESG informacijami, potrjevanje tržnih sporočil ipd.), skrb za zagotavljanje ustreznih strokovnih znanj, nadgradnja podatkovnih infrastruktur ter vzdrževanje zadostne stopnje razumljivosti informacij za vlagatelje in potrošnike.

6. NOVOSTI NA PODROČJU PONUDBE VREDNOSTNIH PAPIRJEV JAVNOSTI IN UVRSTITVE VREDNOSTNIH PAPIRJEV NA ORGANIZIRANI TRG

6.1. Uredba EuGB

Dne 21. 12. 2024 se začne uporabljati²² [Uredba \(EU\) 2023/2631](#) (v nadaljevanju Uredba EuGB), ki vzpostavlja evropski standard za obveznice, ki zasledujejo okoljsko trajnostne cilje.

Uredba EuGB (1) določa enotne zahteve za izdajatelje obveznic, ki želijo za svoje obveznice uporabljati oznako »evropska zelena obveznica« ali »EuGB«, (2) določa sistem registracije in nadzorni okvir za zunanje pregledovalce EuGB ter (3) zagotavlja neobvezne predloge za razkritje za obveznice, ki se v Evropski Uniji tržijo kot okoljsko trajnostne obveznice, in za obveznice, povezane s trajnostjo.

Oznaka EuGB se bo lahko uporabljala samo za tiste obveznice, ki bodo izpolnjevale zahteve iz Uredbe EuGB. Izdajatelji bodo tekom postopka izdaje EuGB lahko dokazali, da financirajo zakonite zelene projekte, ki so usklajeni s taksonomijo EU, za ponudbo EuGB pa bodo morali, med drugim, pripraviti prospekt, ki ga bo potrdila Agencija.

Agencija opozarja, da bo moral izdajatelj, v skladu z določbami Uredbe EuGB, poleg prospekta, pred in po izdaji EuGB, pripraviti in na svojih spletnih straneh objaviti še nekatere druge dokumente, in sicer: (a) izpolnjen informativni list o EuGB, (b) pregled pred izdajo, povezan z informativnim listom o EuGB (c) povezavo do spletnega mesta, na katerem bo na voljo prospekt EuGB, (d) poročilo o dodelitvi prihodkov iz EuGB, (e) pregled (poročila o dodelitvi prihodkov iz) EuGB po izdaji, (f) poročilo o vplivu EuGB,

---

²² Za nekatere člene Uredbe 2023/2631 velja, da se začnejo uporabljati prej (20. 12. 2023) oz. kasneje (21. 6. 2026). Primeroma, od 21. 6. 2026 se uporabljajo: člen 40, ki se nanaša na Sklep o enakovrednosti, člen 42 (1) do (8), ki se nanaša na priznanje zunanjega pregledovalca iz tretje države in člen 43, ki se nanaša na odobritev storitev na podlagi te uredbe, ki se zagotavljajo v tretji državi.

(g) načrt za naložbe v osnovna sredstva in (h) pregled poročila o vplivu EuGB (v primeru, da je izdajatelj zahteval njegov pregled).

Navedenih dokumentov Agencija ne bo potrjevala, bo pa moral izdajatelj o vsaki objavi navedenih dokumentov uradno, po elektronski poti, obvestiti tako Agencijo kot tudi ESMA, pri čemer bo:

- **Obveščanje Agencije** potekalo preko spletnih strani Agencije, v okviru Poročanja – [vstopne točke NRS](#), kjer bo izdajateljem omogočeno oddajanje obvestil s prijavo preko e-maila, na voljo pa bo tudi podrobno pojasnilo o načinu oddajanja obvestil, vključno s tehnično specifikacijo. Na dan priprave te okrožnice je oddajanje obvestil s tem v zvezi še v pripravi.
- **Obveščanje ESMA** potekalo preko spletnih strani ESMA, in sicer preko v ta namen ustvarjenega spletnega mesta v razdelku [Issuers Disclosure](#), kjer bodo izdajatelji, za potrebe obveščanja, izpolnili obrazec oz. vprašalnik, ki mu bodo pripeli tudi dokumente, o objavi katerih poročajo.

Agencija še opozarja, da bodo za izdajatelje obveznic, ki se tržijo kot okoljsko trajnostne in obveznic, povezanih s trajnostjo, predloge za prostovoljna razkritja pred izdajo določene v smernicah, ki v času priprave te okrožnice še niso objavljene. Izdajatelji obveznic, ki se tržijo kot okoljsko trajnostne in obveznic, povezanih s trajnostjo, bodo lahko z uporabo skupnih predlog periodično razkrivali informacije po izdaji. Vsebina, metodologija in predstavitev informacij, ki jih je potrebno v predlogah razkriti, bo določena z delegiranim aktom, ki v času priprave tega obvestila tudi še ni objavljen.

6.2. Uredba o kotaciji

Dne 4. 12. 2024 je začela veljati [Uredba \(EU\) 2024/2809](#) (v nadaljevanju Uredba o kotaciji), ki vsebuje nabor ukrepov, katerih namen je SME olajšati dostop do kapitala ter podjetjem na splošno olajšati možnosti financiranja. Poenostavitev financiranja se sicer nanaša na vsa podjetja, ki kotirajo na borzi, z namenom, da se poveča privlačnost kapitalskega trga v EU. Cilj Uredbe o kotaciji je predvsem izdajateljem vrednostnih papirjev ter drugim udeležencem na trgu zmanjšati bremena skladnosti z zakonodajo, hkrati pa ohraniti cilje povečane pravne varnosti ter zaščite vlagateljev in celovitosti trga.

Uredba o kotaciji prinaša bistvene spremembe [Uredbe 2017/1129](#) (v nadaljevanju Prospektna uredba), [Uredbe 596/2014](#) (v nadaljevanju MAR) in [MiFIR/MiFID II](#).

Uredba o kotaciji je začela veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu EU, torej 4. decembra 2024, pri čemer pa je uporaba nekaterih njenih členov, zaradi potrebe po oblikovanju smernic, odmaknjena v leto 2026.

V nadaljevanju so predstavljene nekatere pomembnejše spremembe, ki jih prinaša Uredba o kotaciji, pri čemer Agencija še posebej opozarja, da bo z začetkom uporabe Uredbe o kotaciji prenehala veljati določba Prospektne uredbe, ki je za ponudbo vrednostnih papirjev javnosti, ki v 12 mesecih ne preseže vrednosti 1 mio EUR, določala izvzetje.

6.2.1. Spremembe na področju Prospektne Uredbe:

(1) **odprava določbe, ki je ponudbo vrednostnih papirjev javnosti, ki v 12 mesecih ne preseže vrednosti 1 mio EUR, izvzela iz uporabe Prospektne uredbe.** Navedeno pomeni, da bo potrebno v skladu s 75. členom ZTFI-1 [Agencijo obvestiti o vsaki ponudbi vrednostnih papirjev javnosti](#), ki je v obdobju 12 mesecev manjša 5 mio EUR (72. člen ZTFI-1), torej tudi o ponudbah vrednostnih papirjev javnosti, nižjih od 1 mio EUR,

(2) **nove izjeme od obveznosti objave prospekta** (i) za ponudbo vrednostnih papirjev, ki so zamenljivi z vrednostnimi papirji, ki so že vsaj 18 mesecev uvrščeni v trgovanje na

organiziranem trgu ali zagonskem trgu MSP, če izpolnjujejo določene pogoje, (ii) za ponudbo vrednostnih papirjev, ki v obdobju 12 mesecev predstavljajo do 30 % števila vrednostnih papirjev, ki so že uvrščeni v trgovanje na istem organiziranem trgu, če izpolnjujejo nekatere druge pogoje, (iii) za uvrstitev vrednostnih papirjev v trgovanje na organiziranem trgu, če so vrednostni papirji zamenljivi z vrednostnimi papirji, ki so bili neprekinjeno uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu vsaj zadnjih 18 mesecev pred uvrstitvijo novih vrednostnih papirjev v trgovanje in so izpolnjeni določeni pogoji, vključno z dokumentom iz Priloge IX) **in nekatere spremembe pri obstoječih izjemah od obveznosti objave prospekta**, (npr. 20 % prag izvzetja iz obveznosti objave prospekta za uvrstitev vrednostnih papirjev v trgovanje na organiziranem trgu, ki so zamenljivi z vrednostni papirji, ki so že uvrščeni v trgovanje na organiziranem trgu, se poveča na 30 %,...),

(3) **črtanje dveh obstoječih vrst prospekta** (Prospekt za sekundarne izdaje in Prospekt EU za rast) **in namesto tega uvedba dveh novih, enostavnejših vrst prospekta**, in sicer Prospekt EU za nadaljnje ponudbe (namenjen izdajateljem, ki imajo svoje lastniške vrednostne papirje že uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu ali zagonskem trgu MSP, prospekt pa je po vsebini krajši, do 50 strani) in Prospekt EU za izdaje za rast (ta prospekt je namenjen predvsem malim in srednjim podjetjem, po vsebini je krajši, do 75 strani, manj zapleten in bolj standardiziran) – uporaba od 5. 3. 2026,

(4) **omejitev obsega prospekta za lastniške vrednostne papirje** na največ 300 strani **in njegova nadaljnja standardizacija** (glede vrstnega reda v prospektu, vsebine predlog prospekta, ...) – uporaba od 5. 6. 2026,

(5) **spremenbe povzetka prospekta** – večina sprememb, vezanih na povzetek prospekta, se uporablja od 5. 6. 2026

(6) **spremenbe na področju vključevanja informacij s sklicevanjem** (npr. možnost vključevanja s sklicevanjem tudi informacij, ki jih sicer ni potrebno vključiti v prospekt ter možnost, da se nove finančne informacije, ki so objavljene elektronsko, vključijo v veljaven osnovni prospekt s sklicevanjem in ne več z dodatkom k prospektu),

(7) **spremenbe pri dodatku k prospektu** (podaljšanje roka za umik sprejetja ponudbe v primeru dodatka k prospektu, dodatek k prospektu se tudi ne bi smel uporabljati za uvedbo nove vrste vrednostnega papirja, za katerega potrebne informacije niso bile vključene v osnovni prospekt, razen če je to nujno za izpolnitev kapitalskih zahtev),

(8) **spremenbe na področju dejavnikov tveganja** (prospekt ne sme vsebovati dejavnikov tveganja, ki so splošni, se uporabljajo le kot izjave o omejitvi odgovornosti ali pa ne dajejo dovolj jasne slike o specifičnih dejavnikih tveganja, spremembe so tudi pri sami razvrstitvi dejavnikov tveganja v prospektu),

(9) **dodatna razkritja v zvezi z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi vidiki - ESG** - uporaba od 5. 6. 2026,

(10) **spremenbe pri pregledu in potrditvi prospekta** (npr. pristojni organ mora v primeru, da odločitve o prospektu ne sprejme v predpisanem roku, o razlogih za nesprejetje odločitve uradno obvestiti izdajatelja),

(11) spremenbe pri **uporabi jezika v prospektu** - pomembnejše spremenbe se uporabljajo od 5. 6. 2026.

6.2.2. Pomembnejše spremembe na področju MAR:

(1) Spremembe pri zahtevah po razkritju notranjih informacij za vmesne korake v podaljšanih postopkih (uporaba od 5. 6. 2026):

Zahteva po takojšnjem razkritju notranjih informacij iz 17. člena MAR, se ne bo več uporabljala za notranje informacije, povezane z vmesnimi koraki v podaljšanem postopku, kadar so ti povezani z ustvarjanjem ali povzročitvijo posebnih okoliščin ali posebnega dogodka. V podaljšanem postopku bo potrebno razkriti le končne okoliščine ali končni dogodek, in sicer čim prej po nastanku. Predstavljena sprememba ne pomeni, da koraki v podaljšanem postopku ne morejo predstavljati notranjih informacij (lahko jih, zato npr. v tej zvezi še naprej v celoti veljajo prepoved trgovanja na podlagi notranjih informacij, prepoved protipravnega razkritja notranjih informacij, obveznost sestave seznama oseb z dostopom do notranjih informacij ipd.), temveč, da jih izdajateljem ni več treba razkriti ali se odločiti za odlog razkritja. Nadalje velja omeniti, da je Evropska komisija s tem v zvezi pooblaščen sprejeti delegiran akt, ki bo zagotovil neizčrpen seznam končnih okoliščin ali končnih dogodkov v podaljšanih postopkih ter obenem za vsak tak dogodek ali okoliščino opredelil trenutek, ko se šteje, da se je tak dogodek ali okoliščina zgodila.

(2) Spremembe pri odložitvi razkritja notranjih informacij (uporaba od 5. 6. 2026):

Splošni pogoj za odlog razkritja notranjih informacij, da »odložitev razkritja verjetno ne bi zavajala javnosti« (točka (b) prvega pododstavka četrtega odstavka 17. člena MAR) se nadomesti s pogojem, da »notranje informacije, katerih razkritje namerava izdajatelj ali udeleženec na trgu s pravicami do emisije odložiti, niso v nasprotju z zadnjo javno objavo ali drugo obliko komunikacije izdajatelja ali udeleženca na trgu s pravicami do emisije o isti zadevi, na katero se nanašajo notranje informacije«. Obenem je Evropska komisija pooblaščen za sprejetje delegiranega akta za določitev neizčrpnega seznama takih primerov.

Namen opisane spremembe je povečati pravno varnost ter omogočiti dosledno razlago pogojev za odložitev odloga. Noveliran pogoj naj bi izdajateljem posledično nudil več manevrskega prostora in olajšal oceno, ali so bili pogoji za odlog razkritja notranjih informacij izpolnjeni.

(3) Sezname oseb z dostopom do notranjih informacij:

Uredba o kotaciji sicer resda v danem trenutku v MAR ne vnaša sprememb na področju seznamov oseb z notranjimi informacijami, vendar pa pooblašča organ ESMA, da pregleda izvedbene tehnične standarde o poenostavljeni obliki seznamov oseb z dostopom do notranjih informacij za izdajatelje, uvrščene v trgovanje na zagonskih trgih MSP, da bi (morebiti) razširili uporabo take oblike na vse sezname oseb z dostopom do notranjih informacij iz prvega in šestega (prvi in drugi pododstavek) odstavka 18. člena MAR. ESMA je dolžna navedeni osnutek izvedbenih tehničnih standardov predložiti Evropski komisiji do 5. septembra 2025.

(4) Sprememba praga za obveščanje iz osmega in devetega odstavka 19. člena MAR:

Prag za obveščanje izdajatelja in pristojnih organov o transakcijah, ki jih izvajajo osebe, ki opravljajo poslovodne naloge, ali osebe, ki so z njimi tesno povezane, se dvigne s 5.000 EUR na 20.000 EUR (pri čemer se posamezni nacionalni pristojni organi lahko odločijo ta prag zvišati na 50.000 EUR ali znižati na 10.000 EUR). Agencija trenutno ne razmišlja, da bi zvišala/znižala omenjen prag.

(5) Spremembe pri transakcijah, ki so lahko izvršene v zaprtem obdobju:

Izdajatelj lahko v izjemnih primerih iz dvanajstega odstavka 19. člena MAR dovoli osebi, ki pri njem opravlja poslovodne naloge, da opravlja posle v zaprtem obdobju. Z namenom izenačitve pravil za posamezne razrede sredstev, bo omenjena izjema odslej veljala ne le za delnice, temveč tudi za ostale finančne instrumente, ki niso delnice.

Poleg omenjenega je dodana nova izjema, ki sloni na utemeljitvi, da bi morala prepoved trgovanja poslovnih oseb v zaprtem oknu zajemati samo transakcije ali dejavnosti, ki so odvisne od namerne aktivne naložbene odločitve ali dejavnosti poslovnih oseb.

(6) Spremembe pri sondiranju trga:

Pri sondiranju trga se bolj jasno zapiše, da gre – pri noveliranem četrtem odstavku 11. člena MAR - za določbe, ki niso obvezne oziroma zavezujoče, temveč njihovo (opcijsko) spoštovanje vzpostavi neizpodbitno predpostavko, da pri konkretnem sondiranju trga ne gre za protipravno razkritje notranjih informacij. V kolikor omenjene določbe o sondiranju trga niso spoštovane, je morebitni nastop protipravnega razkritja notranjih informacij potrebno presoditi na vsakem konkretnem primeru. Obenem je pomembno izpostaviti, da pa je vodenje evidenc iz tretjega odstavka 14. člena MAR pri sondiranju trga vselej zavezujoče.

(7) Spremembe pri sankcijah (države članice sprejmejo potrebne ukrepe za uskladitev do 5. 6. 2025):

Sankcije: za primere kršitev zahtev po razkritju so sankcije določene bolj sorazmerno z velikostjo izdajatelja – praviloma se izračunajo v odstotkih od skupnega letnega prometa izdajatelja. V kolikor pristojni organ v konkretnem primeru oceni, da bi bil tovrstni znesek nesorazmerno nizek, lahko (alternativno) naloži sankcijo na podlagi absolutnih zneskov, slednji pa so za MSP postavljeni nižje.

6.2.3. Spremembe na področju MiFID imajo namen doseči ustrezno raven preglednosti, zaščite vlagateljev in celovitosti trga.

7. EVROPSKA ENOTNA TOČKA DOSTOPA (ESAP)

V evropskem Uradnem listu je bila dne 20. 12. 2023 objavljena [Uredba \(EU\) 2023/2859](#) o vzpostavitvi evropske enotne točke dostopa.

Evropska Komisija je v svojem sporočilu z dne 24. septembra 2020 z naslovom „Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt“ predlagala izboljšanje javnega dostopa do finančnih in nefinančnih informacij subjektov z vzpostavitvijo evropske enotne točke dostopa (ESAP). Vzpostavitev ESAP sovпада z digitalno in trajnostno strategijo Evropske Unije, predstavljala pa bo javni elektronski dostop do vseh relevantnih informacij na evropskem kapitalskem trgu.

ESAP naj bi javnosti zagotovil enostaven, centraliziran dostop do objavljenih informacij o subjektih in njihovih produktih, ki so pomembne v zvezi s finančnimi storitvami, kapitalskimi trgi, trajnostnostjo in raznolikostjo, ne bi pa naj vključeval tržnih (reklamnih) informacij.

Vlagatelji, udeleženci na trgu, svetovalci, akademski krogi in širša javnost imajo interes pridobiti informacije, ki so pomembne v zvezi z omenjenimi informacijami. Tudi v interesu MSP je večja javna dostopnost informacij o njih, s ciljem, da bi družbe postale bolj vidne za potencialne vlagatelje, s čimer bi se jim povečala in razpršila možnost financiranja. Ni namen ESAP, da bi uvajal nove zahteve glede razkrivanja informacij, temveč bo vključeval informacije, ki jih zavezanci poročajo že na podlagi obstoječih zahtev zakonodaje Evropske Unije. ESAP ne bo povzročal dvojnega poročanja zavezancev, s čimer se bo preprečilo morebitno dodatno upravno in finančno breme za subjekte, zlasti za MSP.

Informacije, ki bodo javno dostopne v ESAP, bomo preko enotnega vmesnika za aplikacijsko programiranje (API) zbirali in na avtomatiziran način vanj posredovali organi za zbiranje podatkov (med njimi npr. tudi Agencija). Informacije, ki bodo javno dostopne v ESAP, bodo digitalno uporabne, na voljo bodo v formatu, ki omogoča izvečenje podatkov, ali, kadar to zahteva pravo Unije, v strojno berljivem formatu. ESAP bo uporabnikom omogočal brezplačen in nediskriminatoren dostop do informacij.

ESAP bo ponujal sklop funkcionalnosti, vključno s funkcijo iskanja, storitvijo strojnega prevajanja in možnostjo izvečenja informacij, ter elektronsko dostopnost za slabovidne in invalide s posebnimi potrebami pri dostopu. Funkcija iskanja bo morala biti na voljo v vseh uradnih jezikih Evropske Unije in bo morala temeljiti vsaj na metapodatkih, predpisanih na podlagi zakonodajnih aktov Evropske Unije. Uporabniški vmesnik in funkcija iskanja v ESAP bosta morala biti zasnovana tako, da bo ESAP čim bolj prijazen uporabniku, da bo omogočal visoko stopnjo primerljivosti podatkov in da bo ustrezal širokemu krogu potencialnih uporabnikov, kot so profesionalni in mali vlagatelji, akademske ustanove in organizacije civilne družbe, itd.

ESAP bo vzpostavljen postopno, kar pomeni, da se bodo posamezni sklopi informacij vanj pričeli zbirati v treh fazah (predvidoma faza 1 – do julija 2026, faza 2 – do januarja 2028, faza 3 – do januarja 2030). ESAP naj bi sicer postal javno dostopen najkasneje do julija 2027, pomeni leto po tem, ko naj bi bile vanj vključene informacije iz faze 1, nato pa bi se nadalje "odpiral" s sklopi informacij iz faze 2 in 3.

Trenutno delo na področju ESAP se na nacionalni ravni odvija na področju prenosa evropske zakonodaje na nacionalno raven, in sicer predvsem v delu, ki zadeva določitev nacionalnih organov za zbiranje podatkov. Primeroma tako navajamo, da bodo v ESAP v okviru faze 1 posredovane vse informacije iz nacionalnih mehanizmov za hrambo nadzorovanih informacij (v Republiki Sloveniji je to INFO HRAMBA). Ob tem bo zagotovljeno, da boste javne družbe informacije enako kot sedaj predložile v INFO HRAMBO, naveden mehanizem pa bo zagotavljal, da bodo te nadalje odložene v ESAP, ter s tem dostopne široki evropski in svetovni javnosti. Javne družbe boste tako na enem mestu postavljene ob bok ostalim javnim družbam na evropskem kapitalskem trgu.

8. OSTALE KORISTNE INFORMACIJE ZA JAVNE DRUŽBE

8.1. Izjava ESMA o t.i. pre-close calls

ESMA je 29. maja 2024 na svojih spletnih straneh objavila [izjavo](#), in sicer vezano na dobre prakse v zvezi s t.i. pre-close calls. Gre za klice med izdajateljem in analitikom ali skupino analitikov, ki za svoje stranke ustvarjajo raziskave, napovedi in priporočila v zvezi z izdajateljevimi finančnimi instrumenti. Klici običajno potekajo neposredno pred objavami vmesnih poslovnih poročil ali letnih poročil izdajateljev, torej v izredno občutljivem časovnem obdobju, med katerim se izdajatelji praviloma izogibajo zagotavljanju dodatnih informacij. Rezultati tovrstnih klicev namreč lahko vplivajo na tržna pričakovanja in gibanje cen finančnih instrumentov.

ESMA in nacionalni nadzorni organi so zaznali številna obdobja visoke volatilnosti cen evropskih delnic, od katerih so posamezna sledila oziroma nastopila neposredno po izvedbi »pre-close calls«, s čimer se odpirajo vprašanja in sumi o morebitnih protipravnih razkritjih notranjih informacij med tovrstnimi klici. Vsled navedenemu se izdajatelje opominja na prepoved protipravnega razkritja notranjih informacij iz 14. člena MAR ter obveznost spoštovanja določb 17. člena MAR ob razkritju notranjih informacij javnosti. **Agencija, kot v izjavi predhodno že ESMA, nadalje izdajatelje izrecno opozarja, da v zgoraj opredeljeni komunikaciji z analitiki lahko razkrivajo zgolj informacije, ki nimajo značilnosti notranje informacije po 7. členu MAR.**

Upoštevajoč predstavljeno problematiko, ESMA v izjavi izpostavlja sledeče primere dobrih praks:

- izdajatelji pred klicem opravijo temeljito oceno informacij, ki jih nameravajo razkriti, da se prepričajo, da ne razkrivajo notranjih informacij;
- izdajatelji vnaprej javno razkrijejo načrtovane klice z analitiki, pri čemer se v obvestilu javnosti osredotočijo predvsem na datum klica/klicev, načrtovane udeležence, teme razprave ter ostale podrobnosti o vsebini izmenjanih informacij;
- dokumentacija in gradivo, razkrito med klici, se istočasno zagotovi oziroma razkrije tudi javnosti;

- zagotovi se snemanje klicev, katerih posnetki so nato na voljo nacionalnemu nadzornemu organu na zahtevo;
- izdajatelji vodijo evidence o informacijah, razkritimi med klici ter sočasno javno objavijo takšne zapise oziroma evidence.

8.2. Poročilo ESMA o uporabi standarda MSRP 17 v prvem letu poročanja

V oktobru 2024 je ESMA objavila poročilo »[From “black box” to “open book”?](#)«. Poročilo vsebuje podrobne ugotovitve na podlagi pregleda objavljenih letnih poročil EU javnih družb izbranih v vzorec (slovenske javne družbe - zavarovalnice niso bile vključene) o prvi uporabi standarda MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe za poslovno leto 2023. Poročilo vsebuje tudi primere dobrih praks razkritij, ki jih lahko javne družbe uporabijo pri razkrivanju določenih zahtev v skladu z MSRP 17.

Na splošno rezultati kažejo, da so bila **razkritja v večini primerov primerna, vendar pa obstaja prostor za izboljšanje na področju razdrobljenosti in preglednosti pri uporabi zahtev, ki se nanašajo na določbe prehoda in računovodske usmeritve, presoje in ocene**. Javne družbe – zavarovalnice vabimo, da se seznanijo z omenjenim poročilom in priporočili o tem, kako je mogoče izboljšati poročanje in razkritja v skladu z MSRP 17.

8.3. Seznam oseb z dostopom do notranjih informacij

Na podlagi prvega odstavka 18. člena MAR morajo izdajatelji in katera koli oseba, ki deluje v njihovem imenu ali za njihov račun, vsak posebej, sestaviti in sproti posodabljeni seznam vseh oseb, ki imajo dostop do notranjih informacij in ki delajo zanje po pogodbi o zaposlitvi ali kako drugače opravljajo naloge, zaradi katerih imajo dostop do notranjih informacij, kot so npr. svetovalci, računovodje ali bonitetne agencije (v nadaljevanju Seznam). Seznam morajo omenjeni zavezanci čim prej posredovati Agenciji na njeno zahtevo.

Zavezanci za poročanje Seznama predložijo Agenciji v okviru Nacionalnega sistema za poročanje Agencije – [vstopna točka NRS](#).

Agencija je pri nadzoru predloženih Seznamov ugotovila, da določeni zavezanci pri sestavi in posodobitvi Seznamov niso:

- uvrstili na Seznam, vseh oseb, ki imajo dostop do notranjih informacij (kot npr. pooblaščenec revizorje, odvetnike, svetovalce...),
- pravilno izpolnili polja datum poročila: datum poročila pomeni datum sestave Seznama,
- pravilno izpolnili polje »funkcija« osebe: potrebno je preveriti, ali je zapisana pravilna funkcija osebe uvrščene na Seznam (predvsem npr. ob spremembi naziva funkcije, delovnega mesta...),
- osebe uvrstili na pravilno predlogo Seznama: zavezanci morajo preveriti, ali osebe dejansko sodijo na stalni ali začasni Seznam,
- pravočasno vključili oz. izbrisali osebe z dostopom do notranjih informacij na Seznamu,
- pravilno izpolnili datum posodobitve pri osebah uvrščenih na Seznam: datum posodobitve pomeni datum, ko se oseba uvrsti na seznam in ne datum, ko se Seznam predloži Agenciji.

Agencija javne družbe opozarja, da naj bodo pri posodabljanju in sestavi Seznama pozorne na zgoraj navedene točke.